

ZVEZA PARAPLEGIKOV SLOVENIJE

LETNO POROČILO
2023

LETO FINANČNE NEGOTOVOSTI

... najzahtevnejše poslovno leto v zadnjem desetletju!

Razmere za izvajanje programov in dejavnosti so bile v letu 2023 še vedno v območju negotovosti, interventnih predpisov in uredb, ki so jih na naših resornih ministrstvih sprejemali kot po tekočem traku. To nas je oddaljilo od prepotrebnih operativnih sprememb v delovanju sistema Zveze. Poleg vsega tega pa smo se in se še vedno spopadamo z visoko inflacijo in enormnim porastom stroškov materiala in dela. Navedeno je botrovalo dodatnemu povečanju odhodkov. Seveda financierji tega niso upoštevali, saj so bile pogodbe o financiranju podpisane že na začetku leta.

Kljub negotovim razmeram poslovanja je Zveza redno poravnavala vse obveznosti do zaposlenih in poslovnih partnerjev. Kaže pa opozoriti na izjemne težave pri finančnem načrtovanju. Posledice tega se kažejo v vse težjem usklajevanju med prihodki in odhodki. Iz teh izkušenj se moramo vsi naučiti, kako pomembno je razumevanje formalnih pristojnosti in odgovornosti vseh ključnih akterjev.

Vsekakor pa je bilo na programih in dejavnosti veliko tudi dosežkov, ki so rezultat prizadevanj vseh zaposlenih na Zvezi, Upravnega odbora, Nadzornega odbora in Skupščine Zveze kot organov upravljanja.

Pomemben je prispevek in konstruktivno sodelovanje društev in drugih poslovnih partnerjev, nenazadnje tudi strokovnih služb, naših pristojnih ministrstev in zakonodajne veje oblasti, kot sta Državni zbor in Državni svet, s katerimi smo vzpostavili dokaj korektno operativno strokovno sodelovanje.

Glavnina teh vzrokov je botrovala, da je Zveza poslovala s primanjkljajem, ki se bo pokrival iz presežkov preteklih let.

Kljub temu smo zastavljene cilje v večji meri dosegli. Programi za naše člane in uporabnike so tekli nemoteno in opisanih tegob, vsaj za enkrat, še niso občutili.

Ocenjujemo, da je bilo leto 2023 v vseh segmentih najzahtevnejše poslovno leto v zadnjem desetletju. Prineslo nam je neizmerno veliko novih delovnih izzivov, ki jih ne bi bilo mogoče opraviti brez strokovnih, odličnih in plemenitih sodelavcev, prav teh, ki jih imamo na Zvezi. Ponosen sem na njihovo znanje in delavnost.

Danijel KASTELIC
PREDSEDNIK

Dosežki poslovanja Zveze paraplegikov Slovenije in izvajanja sistema dejavnosti in programov so rezultat prizadevanj zaposlenih, članov Upravnega odbora, Skupščine, Nadzornega odbora ZPS in drugih poslovnih partnerjev. Vsem hvala za prispevek, s katerim ste omogočili uresničevanje pravic v največjem možnem obsegu, ZPS pa uspešen zaključek poslovnega leta.

OSNOVNI PODATKI

Ime organizacije: Zveza paraplegikov Slovenije
Poslovni naslov: Štihova ulica 14, 1000 Ljubljana
Matična številka: 5195411000
Glavna dejavnost: 94.991 (Dejavnost invalidskih organizacij)
Pridobljeni statusi:

- invalidska organizacija (zveza društev, ki deluje v javnem interesu na področju invalidskega varstva)
- nevladna organizacija v javnem interesu na področju kulture
- nevladna organizacija v javnem interesu na področju socialnega varstva
- nevladna organizacija v javnem interesu na področju zdravstvenega varstva
- prostovoljska organizacija

Naslovna fotografija: Panoramski polet s helikopterjem, Bohinjska Bela, 20. 9. 2023. Vir: Črt Slavec

Poslovno poročilo: strokovna služba ZPS
Računovodsko poročilo: Računovodski servis PERME, s. p.
Oblikovanje: Robert Mostar

Ljubljana, maj 2024

ČLANI IN UPORABNIKI

1.103 članov (podatek z dne 31. 12. 2023)

6 posebnih socialnih programov
z več kot **2.000** vključenih

109 uporabnikov
osebne asistenc

ZAPOSLENI IN PROSTOVOLJCI

229 zaposlenih (podatek z dne 31. 12. 2023)

142 prostovoljcev

5.340 prostovoljskih ur

PRIHODKI

7.271.812,47 €

KAZALO

Uvodne besede	3	Računovodski izkazi	28
Osnovni podatki	4	Pojasnila k računovodskim izkazom za leto 2023.....	29
Leto 2023 v številkah	5	Računovodske usmeritve v letu 2023 – oblikovanje kratkoročne rezervacije za neizkoriščen dopust.....	29
Članstvo	7	Pojasnila pomembnejših postavk – bilance stanja.....	30
Poslanstvo	8	Pojasnila pomembnejših postavk – izkaz poslovnega izida.....	37
Razvojna vizija	9	Poslovni in drugi odhodki.....	38
Vodenje in upravljanje	9	Promet in saldi s povezanimi osebami.....	41
Organizacijska struktura Zveze paraplegikov Slovenije	10	Izvenbilančne postavke.....	41
Programi	11	Obračun davka od dohodkov pravnih oseb.....	41
Skupinska obnovitvena rehabilitacija in terapija PVR.....	12	Obseg pridobitne dejavnosti.....	42
Osebna asistenca do 30 ur in nad 30 ur za starejše od 65 let.....	12	Dogodki po datumu izdelave bilance stanja.....	43
Prilagajanje grajenega okolja.....	13	Poročilo neodvisnega revizorja	44
Spodbujanje socialne vključenosti in samostojnega življenja invalidov.....	14	Poročilo nadzornega odbora	46
Izobraževanje in kulturna dejavnost.....	16		
Šport paraplegikov.....	18		
Dejavnost osebne asistence.....	20		
Delovanje	21		
Zagovorniške dejavnosti.....	22		
Finančno poslovanje	24		
Glavna tveganja	26		

ČLANSTVO

ZPS združuje devet regionalnih društev paraplegikov, v katere so bili na dan 31. 12. 2023 včlanjeni **1.103 člani oz. članice** (v nadaljevanju člani), **kar po naših ocenah predstavlja približno 98 % vseh paraplegikov ali tetraplegikov** v Sloveniji. Največ članov je iz Društva paraplegikov Ljubljanske pokrajine (335 članov oz. 30 %), Društva paraplegikov Podravja (142 članov oz. 13 %) in Društva paraplegikov jugozahodne Štajerske (128 članov oz. 12 %).

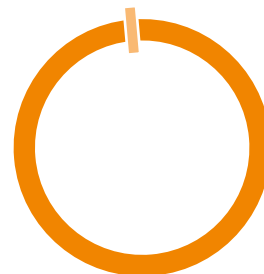
V letu 2023 je bilo v regionalna društva včlanjenih **60 novih članov**, 31 jih je umrlo.

DRUŠTVA PARAPLEGIKOV SLOVENIJE

REPREZENTATIVNOST ZPS ocenjen delež včlanjenih paraplegikov in tetraplegikov

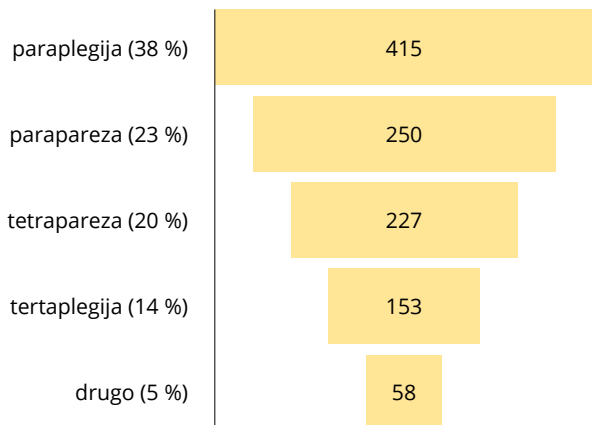
nečlani: 2 %

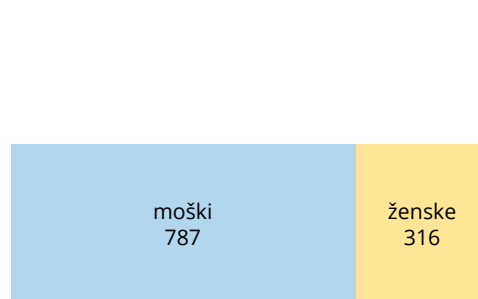
člani: 98 %

Med člani je znatno več moških (787 članov oz. 71 %) kot žensk, največ članov ima diagnozo paraplegija (415 članov oz. 38 %). Povprečna starost člana je 58,5 let, kar je krepko nad slovenskim povprečjem (43,9 let). Najnižjo povprečno starost imajo člani Društva paraplegikov Koroške (54 let), najvišjo pa člani Društva paraplegikov Istre in Krasa (61 let).

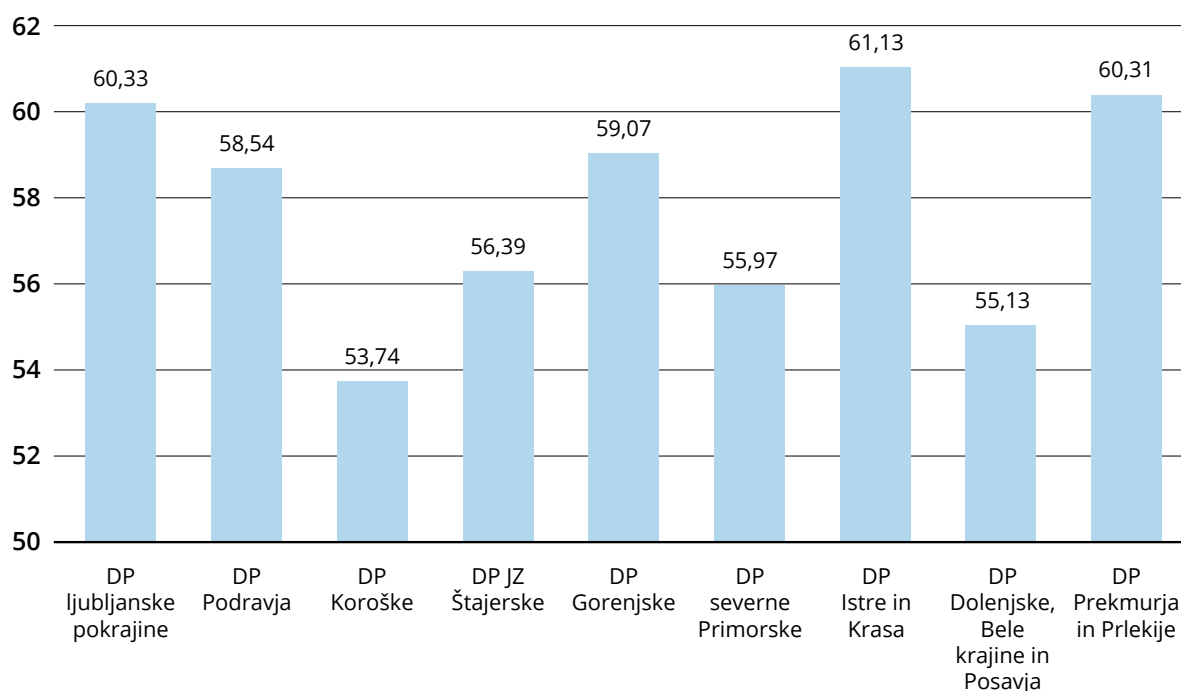
DIAGNOZA ČLANOV

SPOL ČLANOV

POVPREČNA STAROST ČLANOV

POSLANSTVO

ZPS je reprezentativna invalidska organizacija, ki predstavlja, varuje in uveljavlja pravice ter interese paraplegikov in tetraplegikov na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni.

Zveza paraplegikov Slovenije

- je krovna nacionalna invalidska organizacija, ki strokovno sodeluje pri oblikovanju posebnih socialnih programov in s sofinanciranjem programov društev omogoča njihovo izvajanje,
- sodeluje pri oblikovanju državnih ukrepov in predlaga sprejem predpisov in ukrepov predvsem na področju invalidskega in socialnega varstva,
- poskuša v okviru svojih pristojnosti posameznikom pomagati pri soočanju z invalidnostjo ter zagotoviti udeležanje njihovih pravic in dolžnosti kot državljanov RS,
- želi s svojimi posebnimi socialnimi programi, dejavnostmi in neposrednimi storitvami za posameznike članom omogočiti aktivno življenje v družbi,
- stremi k nediskriminatornemu delovanju ter k integraciji v sistem in prakso v vseh mogočih oblikah,
- se v svojem delovanju odziva na izzive in aktualne potrebe članov in znatno prispeva k uresničevanju družbenih ciljev.

RAZVOJNA VIZIJA

1. Zavzemanje za enake možnosti oseb z invalidnostjo na vseh področjih družbenega življenja.
2. Sodelovanje z vladnimi in nevladnimi organizacijami ter drugimi organizacijami, ki pomembno prispevajo k izboljšanju samostojnega življenja paraplegikov in tetraplegikov.
3. Pridobivanje finančnih sredstev za izvajanje posebnih socialnih programov.
4. Strokovno svetovanje in informiranje o posledicah paraplegije in tetraplegije.
5. Sodelovanje z zvezami in društvi s podobno strukturo članstva na mednarodnem področju.
6. Opozarjanje na probleme, ki jih invalidnost prinaša, in zagotavljanje pomoči ali podpore pri reševanju problemov.
7. Strokovni svet Zveze paraplegikov Slovenije podaja strokovna mnenja in predloge s področja invalidskega, zdravstvenega in socialnega varstva.

VODENJE IN UPRAVLJANJE

Zvezo paraplegikov Slovenije upravlja Skupščina ZPS, ki je najvišji organ, sestavljajo pa jo po trije predstavniki vsakega društva. Skupščina sprejme delovni program in finančni načrt, srednjeročne razvojne plane, potrjuje poročila o delu, voli druge organe upravljanja in sprejema najpomembnejše odločitve – Skupščina torej določa celostno strategijo razvoja in delovanja organizacije.

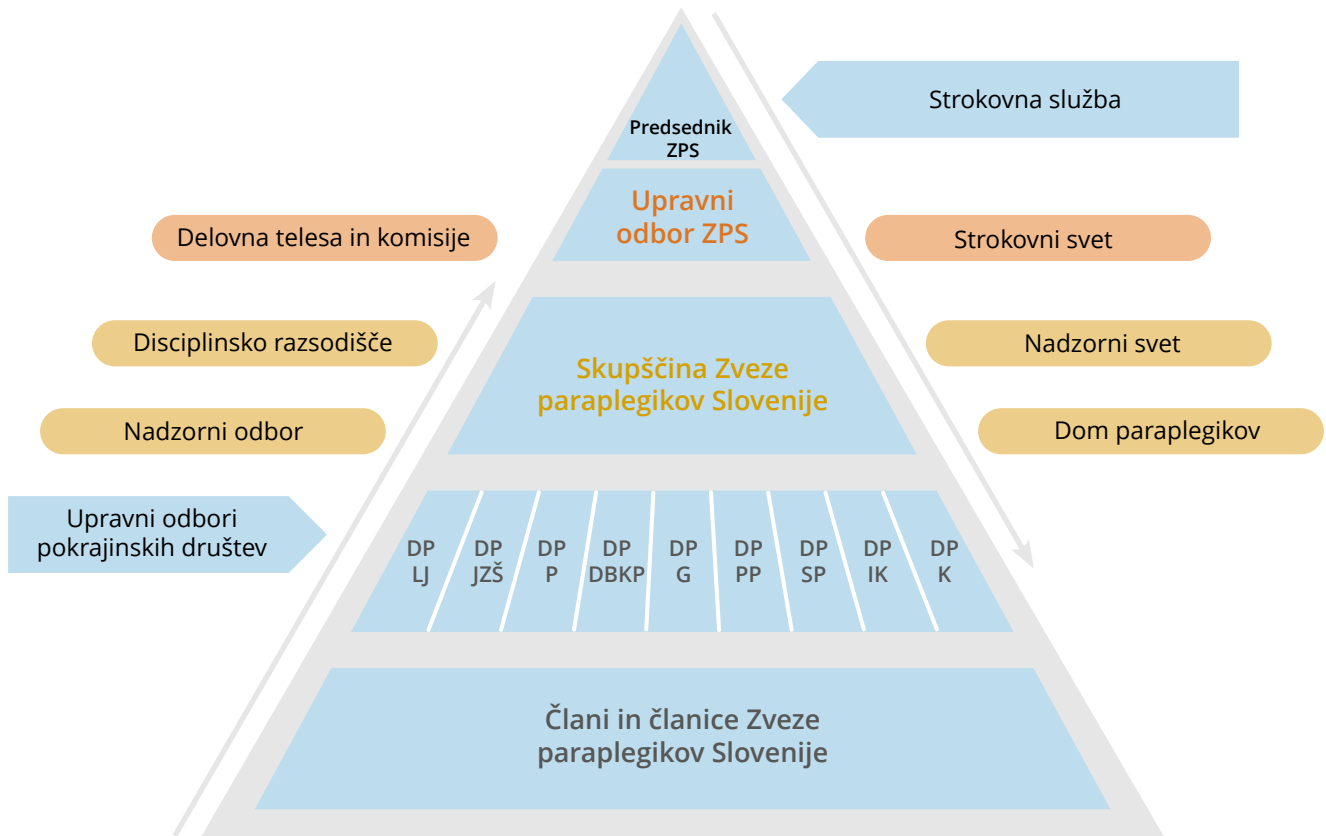
Upravni odbor ZPS sestavljajo predsednik ZPS in predsedniki devetih pokrajinskih društev, ki najbolj poznajo delovanje v svojih društvih.

Nadzorni odbor spremlja delo organov in finančno-materialno poslovanje ZPS ter nadzira izvajanje Statuta in drugih aktov ZPS ter sklepov organov. Odgovoren je tudi za uveljavljanje in varstvo pravic članov ter izvajanje posebnih socialnih programov.

Disciplinska komisija je pristojna za izrekanje disciplinskih ukrepov v primeru kršitev Statuta in drugih splošnih aktov ZPS, torej kadar člani, člani organov ZPS, delavci ali funkcionarji kršijo svoje dolžnosti, ki izhajajo iz Statuta in drugih splošnih aktov ter pogodbe o ustanovitvi ZPS.

Statutarna komisija je zadolžena za tolmačenje Statuta in prilagajanje vseh aktov ZPS veljavni zakonodaji kot tudi medsebojno skladnost aktov ZPS.

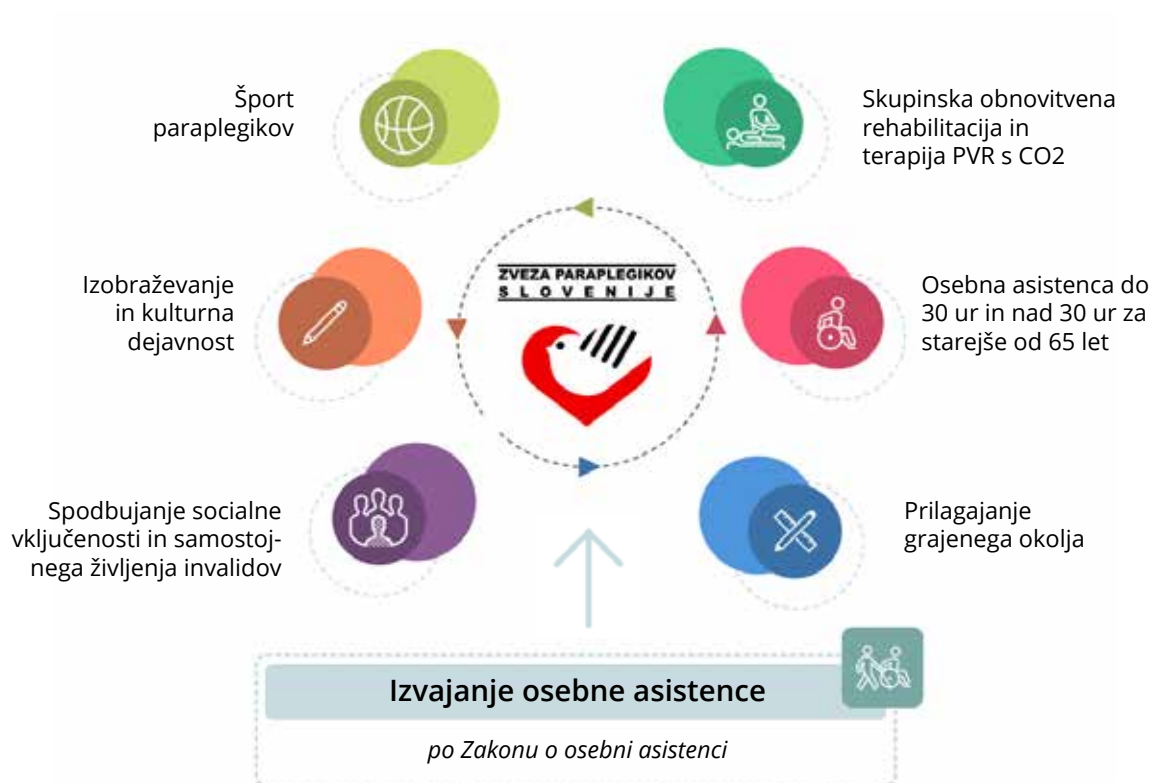
ORGANIZACIJSKA STRUKTURA ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE

PROGRAMI

Dejavnosti in programi ZPS so usmerjeni v zadovoljevanje specifičnih potreb paraplegikov, tetraplegikov in drugih invalidov. Glavni programi in dejavnosti ZPS so:

- **Skupinska obnovitvena rehabilitacija in PVR terapija s CO2,**
- **Osebna asistenca do 30 ur in nad 30 ur za starejše od 65 let,**
- **Prilagajanje grajenega okolja,**
- **Spodbujanje socialne vključenosti in samostojnega življenja invalidov (vključno z zagotavljanjem bivalnih enot za invalide),**
- **Izobraževanje in kulturna dejavnost,**
- **Šport paraplegikov,**
- **Izvajanje osebne asistencije po Zakonu o osebni asistenci.**

Del redne dejavnosti ZPS kot reprezentativne invalidske organizacije je tudi **zagovorništvo invalidov**, kar pomeni vključevanje v zakonodajne postopke, priprava predlogov in pobud, opozarjanje na kršitve ter pravna in druga podpora posameznikom, ki so zaradi invalidnosti diskriminirani ali kako drugače slabše obravnavani.

SKUPINSKA OBNOVITVENA REHABILITACIJA IN TERAPIJA PVR

Skupinska obnovitvena rehabilitacija je proces, namenjen ohranjanju zdravja in preprečevanju zapletov po poškodbi ali bolezni ter pomeni nadgradnjo medicinskih in drugih fizioterapevtskih rehabilitacij. Z njo si udeleženci utrdijo svoje psihofizične zmogljivosti, ohranjajo preostale telesne funkcije in se naučijo ohranjati svoje zdravje. Tovrstna rehabilitacija se izvaja skupinsko, kar pomeni, da se organizira istočasno za skupino ljudi, ki imajo nato znotraj 14- ali 17-dnevnega obdobja različne terapije: razgibavanje, masaže, protibolečinske terapije (elektroterapija, magnetoterapija, terapija z laserskim snopom), skupinske vaje in podobno. Ker se izvaja skupinsko, prispeva tudi k večji vključenosti paraplegikov in tetraplegikov v družbo, saj pomeni priložnost za izmenjavo izkušenj, vzpostavljanje novih socialnih stikov in druženje.

V letu 2023 smo za izvedbo skupinske obnovitvene rehabilitacije (SOR) sklenili pogodbo z Ministrstvom za zdravje, ne kot prejšnja leta z ZZS. Menjava financerja je prinesla dve veliki spremembi – spremenila sta se način črpanja denarja ter obdobje za izvajanje SOR. V letu 2023 je bilo predvideno obdobje za izvajanje SOR približno dva meseca krajše kot v minulih letih. Pričetek izvajanja SOR je bil v sredini maja, zaključek pa je bil glede na razpisne pogoje predviden do 31. 10. 2023. Zaradi tega je bila udeležba na SOR nižja.

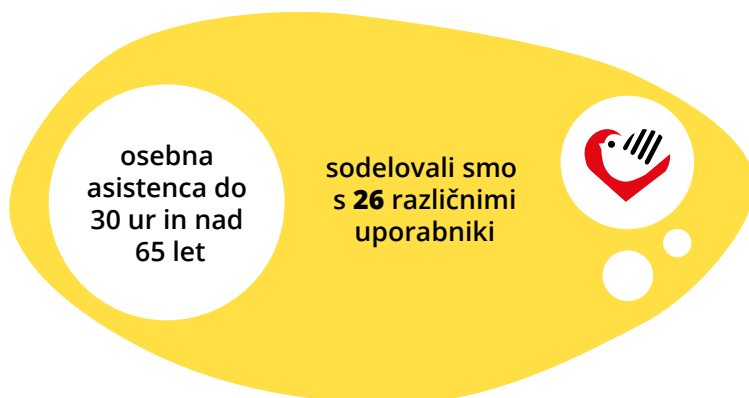
Naši člani so vse starejši, zato se povečuje njihova potreba po spremstvu. Ker smo glede na razpisne pogoje zelo omejeni s številom odobrenih spremstev, se posledično za udeležbo na SOR odloči manj uporabnikov.

V letu 2023 smo nadaljevali z izvajanjem PVR terapije s transdermalno aplikacijo CO₂ v plinasti obliki. PVR terapija se je izvajala petkrat na teden (za rehabilitacijo je potrebnih 20 ali več zaporednih terapij, ena terapija traja 50 minut). Uporabnikom je strokovna delavka svetovala glede ustrezne prehrane, hidracije in fizične aktivnosti. V 2023 smo PVR terapijo na sedežu Zveze in v Domu paraplegikov v Pacugu v sklopu skupinske obnovitvene rehabilitacije nudili 97 uporabnikom.

OSEBNA ASISTENCA DO 30 UR IN NAD 30 UR ZA STAREJŠE OD 65 LET

Osebna asistenca pomeni predvsem nudenje osebne pomoči, pomoči v gospodinjstvu in spremstva, kar izvajamo že več kot 20 let. Z uveljavitvijo Zakona o osebni asistenci tovrstne storitve v pretežnem delu izvajamo na podlagi tega zakona. Žal pa zakon omogoča pravico do osebne asistenc samo osebam, ki takšno pomoč potrebujejo v obsegu nad 30 ur tedensko in so mlajše od 65 let. Predvsem slednji pogoj je lahko diskriminatoren do starejših, ki bi želeli biti še vedno aktivni, na kar smo MDDSZ že večkrat opozorili, enako pa je ugotovil tudi Zagovornik načela enakosti.

Program je tako namenjen vsem tistim, ki potrebujejo osebno asistenco, a ne izpolnjujejo pogojev, da bi jo pridobili na podlagi zakona – to pa so predvsem starejši od 65 let in osebe, ki potrebujejo osebno asistenco do 30 ur tedensko.

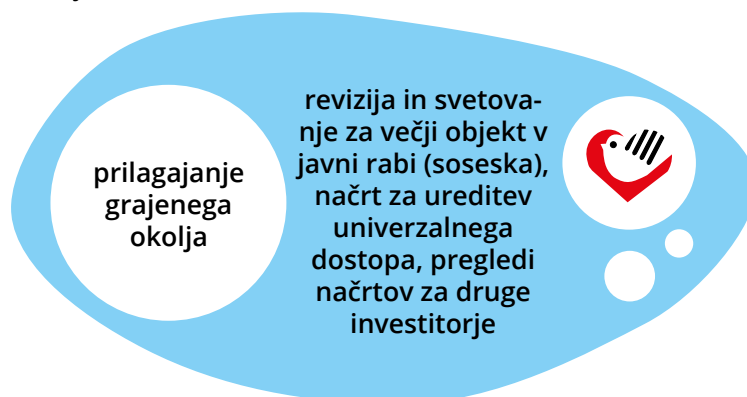

Glede na splošno pomanjkanje kadra smo se trudili uporabnikom zagotavljati pomoč predvsem v obliki in v času, ko so pomoč najbolj potrebovali. Program smo izvajali z zaposlenimi, zunanjimi sodelavci in prostovoljci. Večina aktivnosti je obsegala pomoč pri jutranjem vstajanju in večernemu odpravljanju v posteljo (presedanje s postelje na invalidski voziček in obratno), oblačenju in slačenju, jutranjo in večerno osebno higieno, spremstvo in pomoč pri gibanju (obiski trgovin, zdravnika in udeležbe na prostočasnih dejavnostih).

PRILAGAJANJE GRAJENEGA OKOLJA

Program je nastal kot odgovor na dejstvo, da je grajeno okolje okoli nas – tako notranji kot zunanji prostori – pogosto neprilagojeno potrebam gibalno oviranih oseb (neprimerne klančine ali stopnice brez klančin, robniki pločnikov, ki jih oseba na invalidskem vozičku ne more prevoziti, nedostopnost javnih prostorov in podobno). V programu si tako prizadevamo za t. i. univerzalno graditev in uporabo prostorov, ki bodo dostopni vsem ljudem ne glede na njihovo oviranost ali invalidnost.

Arhitekt, specializiran za prilagajanje grajenega okolja za gibalno ovirane, v okviru programa na različne načine svetuje našim članom in drugim uporabnikom – opravi obisk na domu, pripravi nasvete in priporočila glede adaptacij, pripravlja idejne zasnove, izvedbene načrte in podobno. Tovrstna pomoč je še posebej pomembna v obdobju, ko se invalidi po zaključeni medicinski rehabilitaciji prvič po povratku v domače okolje soočajo z arhitekturnimi ovirami doma in v širšem okolju.

V okviru programa sodelujemo tudi pri sistemskih rešitvah, zato smo vključeni v načrtovanje večstanovanjskih stavb, stanovanjskih sosesk in objektov v javni rabi (pregledi načrtov, priprava priporočil glede standardov univerzalne gradnje). V 2023 smo tako pregledali dokumentacijo in svetovali pri izgradnji stanovanjske soseske na Litijski-Pesarski v Ljubljani, pri štirih pregledih načrtov projektov zasebnih arhitekturnih pisarn ter predlagali več možnih rešitev za ureditev univerzalnega dostopa do objekta, v katerem prostore trenutno najema NSIOS.

Na voljo smo tudi drugim arhitekturnim pisarnam, ki potrebujejo pomoč pri izpolnjevanju pogojev za dostopnost grajenega okolja.

Na podlagi svetovanj in opažanj na terenu pripravljamo predloge sprememb predpisov glede univerzalne gradnje.

SPODBUJANJE SOCIALNE VKLJUČENOSTI IN SAMOSTOJNEGA ŽIVLJENJA INVALIDOV

Program je usmerjen v zagotavljanje večje samostojnosti in vključenosti paraplegikov, tetraplegikov in njihovih svojcev v družbo. Program izvajamo na dva načina, in sicer da uporabnikom omogočamo večjo mobilnost (izposojamo prilagojena avtomobila za avtošolo, pripomočke za večjo mobilnost itd.) oziroma jim omogočamo uporabo počitniških kapacitet, ki so prilagojene za gibalno ovirane – Dom paraplegikov Semič, Dom paraplegikov Pineta in počitniške hišice v Termah Čatež.

Uporabnikom, ki ne morejo bivati v svojem domačem okolju (zaradi arhitekturnih ovir, družinskih razmer, šolanja v drugem kraju ipd.), nudimo začasne namestitve v bivalnih enotah v Ljubljani ter strokovno svetovanje, psihosocialno podporo, informiranje in druge vrste pomoči pri reševanju njihovih stisk. V nadaljevanju jim pomagamo pri iskanju primerne stanovanja oz. ureditvi položaja na splošno. Z uporabniki v bivalnih enotah in njihovimi svojci programa so individualno delali tudi vrstniški mentorji prostovoljci, ki si opravili približno 440 ur prostovoljskega dela.

Članom, ki zaradi osebnih okoliščin bivajo v domovih za ostarele ali v drugih institucijah (takšnih je bilo 71), smo denarno pomagali (v višini 60,00 evrov na osebo).

Članom in drugim uporabnikom programa smo nudili pravno pomoč v povezavi z invalidnostjo. Najpogosteje je šlo za postopke uveljavljanja pravic iz invalidskega zavarovanja (pravica do invalidnine, do dodatka za pomoč in postrežbo itd.), pravice do osebne asistencije in pravic iz socialnega varstva (pravica do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, pridobitev statusa invalida po Zakonu o socialnem vključevanju invalidov ipd.). Pravno smo svetovali 59 uporabnikom programa. Med drugim smo članu tetraplegiku pomagali pri pripravi tožbe zaradi znižanja priznanih ur osebne asistencije, saj se potrebe člana ali njegove zmožnosti niso spremenile, CSD pa mu je kljub temu, upoštevajoč mnenje Inštituta za socialno varstvo, ure odvzel. Prav tako smo pomagali članu, ki mu je ZPIZ zavrnil pravico do invalidnine zaradi telesne okvare, na sodišču pa smo uspeli dokazati njegovo 80 % telesno okvaro, tako da je član prejel invalidnino za pretekla obdobja.

V letu 2023 je pri ZPS aktivno delovalo 142 prostovoljcev (77 moških, 65 žensk). Skupaj so opravili 5.340 ur prostovoljnega dela. ZPS je izvajala sledeče prostovoljske programe: Spremembo, družabništvo in razgibavanje, Spodbujanje zaposlovanja invalidov, Šport invalidov, Delo z mladimi invalidi. Naši prostovoljci so delovali tudi na kulturnem področju in sodelovali pri mednarodnih aktivnostih.

Za nove člane pokrajinskih društev smo 20. 9. 2023 organizirali srečanje v Vojašnici Boštjana Kekca v Bohinjski Beli. Na vabilo se je odzvalo 41 članov in njihovih spremljevalcev iz različnih koncev Slovenije. Sprejel nas je načelnik oddelka za civilno-vojaško sodelovanje Poveljstva sil Slovenske vojske Ludvik Kožar. S posadko vojaškega helikopterja smo poleteli na panoramske lete in občudovali lepote slovenskih Alp.

Panoramski polet s helikopterjem, Bohinjska Bela, 20. 9. 2023
Foto: arhiv ZPS

Ob avgustovskih poplavah smo nudili brezplačno psihoterapevtsko pomoč za zaposlene, člane, uporabnike OA, izposojali avtomobile članom, ki so v poplavah ostali brez lastnega avtomobila, in nudili nastanitev v bivalnih enotah poplavljenim članom.

V letu 2023 smo uporabnikom ponudili svetovanje in možnost izposoje različnih medicinsko tehničnih pripomočkov.

V začetku leta 2023 smo se pridružili projektu Vključen svet, projektu, ki naslavlja problematiko zaposlovanja invalidov v Sloveniji. Z geslom »Vsi drugačni, vsi s potenciali« smo v letu 2023 želeli opozoriti na pomanjkljivosti v procesu zaposlovanja ter delodajalce in širšo javnost osveščati o tem, koliko potenciala lahko izpustijo, če se o sposobnostih posameznika odločajo na podlagi njegove invalidnosti. Projekt smo 10. 3. 2023 predstavili tudi Državnemu svetu RS.

Sodelovali smo v akciji dobrotelne »Katrce«, katere novi lastnik je oče našega člana. V dobrotelnih akcijah se je leta 2023 zbiral denar za Urbana z redko nevrorazvojno motnjo, Dom paraplegikov v Pacugu in za nakup naprave CO2 za ZPS.

Po skoraj triletni prekinitvi zaradi pandemije covid-19 smo v začetku leta 2023 zopet pričeli z izvajanjem Info točke na URI Soča, na kateri pacientom predstavljamo delovanje in programe Zveze ter odgovarjamo na njihova različna vprašanja. Tovrstna srečanja so pomembna za opolnomočenje vseh, ki se srečujejo s poškodbo hrbtenjače.

IZOBRAŽEVANJE IN KULTURNA DEJAVNOST

Program zajema dva sklopa. Prvi sklop predstavlja obveščanje članov in širše javnosti o delovanju ZPS in društev paraplegikov, o aktualnih informacijah, pomembnih za naše člane (npr. zakonodajne novosti, strokovni nasveti, novosti na področju medicinskih in drugih pripomočkov, o rehabilitacijskih programih ipd.), organiziranje različnih izobraževalnih dogodkov in splošno preventivno ozaveščanje o poškodbah hrbtenjače. Drugi sklop zajema spodbujanje paraplegikov in tetraplegikov h kulturnemu in umetniškemu ustvarjanju (slikanje, pisanje itd.).

Člane smo o aktualnih temah s 186 različnimi članki obveščali preko glasila »Paraplegik«, ki je v letu 2023 izšel štirikrat – skupaj v 8.000 izvodih. Nadalje smo naše člane in ostale dnevno obveščali o novostih preko elektronskih novic in spletnih omrežij.

Posebno pozornost smo namenili izobraževanju članov, ki se ukvarjajo oz. se želijo ukvarjati s čebelarstvom, kar je tudi sicer eno od področij, ki ga razvijamo že več let, imamo pa tudi poseben čebelnjak za gibalno ovirane.

Svoje ključne dejavnosti in možnost krepitve finančne podpore na področju kulture smo 6. 7. 2023 predstavili na delovnem srečanju predstavnikov Zveze z Državnim sekretarjem mag. Markom Rusjanom in svetovalcem dr. Markom Srako na Ministrstvu za kulturo.

Delovno srečanje na Ministrstvu za kulturo, 6. 7. 2023
Foto: arhiv ZPS

Tako kot vsako leto, smo tudi v letu 2023 pred poletjem izpeljali preventivno in prenovljeno akcijo **»Ne skači v vodo, če nisi prepričan o njeni globini!«**, ki se je predvajala po televiziji in radiju. Veseli nas dejstvo, da v 2023 nismo beležili nobene poškodbe hrbtenjače zaradi skoka v vodo.

Tradicionalno področje umetnosti za gibalno ovirane je likovna umetnost, običajno v obliki ustvarjanja z usti v različnih tehnikah slikanja, kot so olje in akril na platno, akvarel, risanje s svinčnikom in ogljem ter barvanje lesenih predmetov in kamnov. V letu 2023 smo izvedli štiri likovne kolonije:

- *Pust krivih ust 2023,*
- *Vinska vigred 2023,*
- *Istrsko poletje 2023,*
- *Belokranjska jesen 2023.*

Člane smo podprli tudi na literarnem področju, predvsem pri predstavljanju svojih del in z organizacijo literarnih večerov. Član Igor Plohl, uspešen avtor slikanic o **Levu Rogiju**, je svoje slikanice, hkrati s tem pa tudi življenje na invalidskem vozičku, predstavljal po osnovnih šolah in knjižnicah po Sloveniji. Na 26 predstavitev slikanic je Igorja poslušalo 3.151 slušateljev.

kulturna dejavnost

4 likovne kolonije za slikanje z usti

62 udeležencev likovnih kolonij

26 predstavitev slikanic Leva Rogija, 3.151 slušateljev

Likovna delavnica v Domu paraplegikov v Semiču, 15. do 20. 5. 2023

Foto: arhiv ZPS

ŠPORT PARAPLEGIKOV

Športna aktivnost pri paraplegikih je izrednega pomena in je del vsakega rehabilitacijskega programa vsakega sodobnega rehabilitacijskega centra na svetu. Brez športa namreč rehabilitacija hrbtenjače ne dosega dobrih rezultatov. Nadalje pa je šport paraplegikov pomemben tudi za ohranjanje zdravja in večjo odpornost telesa, saj krepi dele telesa, ki so sicer zaradi gibalne oviranosti manj dejavni. Program paraplegikom tako omogoča vrsto športnih dejavnosti, kjer se lahko udeležujejo – rekreacijsko ali tekmovalno – sledečih športov: atletika, košarka na vozičkih, kegljanje, športni ribolov, šah, streljanje, ročno kolesarstvo, biljard, ples, vožnja s štirikolesniki (ATV motoristi).

šport
paraplegikov

39 organiziranih
športnih tekmovanj
za paraplegike

210 rekreativcev

Pod okriljem ZPS je že 15. leto potekala mednarodna liga v košarki na vozičkih – NLB Wheel, ki je pridobila že mednarodni ugled. V sodelovanju z ABA ligo se načrtuje še njena nadaljnja širitev in povečanje števila ekip.

V 2023 smo še naprej sodelovali v akciji Gibalno ovirani gore osvajajo (GOGO), ki nagovarja gibalno ovirane, da se podajo v gore. Sodelujoči so v okviru akcije v 2023 osvojili 12 vrhov.

Akcija GOGO – Inkluzijski pohod v Tamar, 9. 3. 2023
Foto: arhiv ZPS

14. smučarski kamp, Rogla, 17. do 19. 1. 2023
Foto: arhiv ZPS

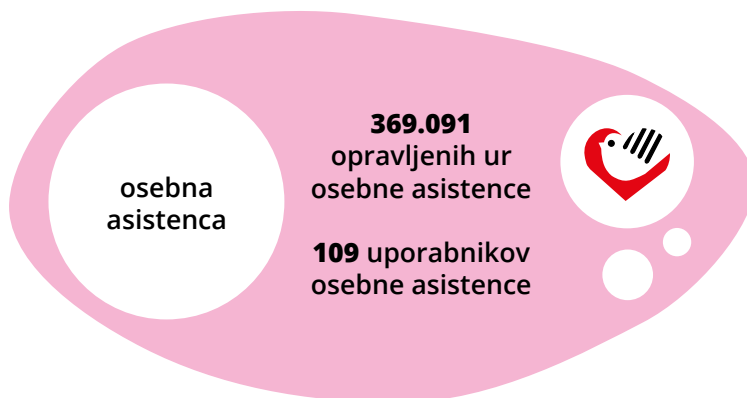

Liga NLB Wheel, sezona 2023
Foto: arhiv ZPS

DEJAVNOST OSEBNE ASISTENCE

ZPS od 2019 izvaja osebno asistenco na podlagi Zakona o osebni asistenci. Gre za nudenje nabora storitev, ki jih uporabniki potrebujejo v vsakdanjem življenju, da lahko živijo kakovostno in neodvisno. V praksi gre predvsem za osebno pomoč (pomoč pri oblačenju, hranjenju, pri uporabi stranišča, pri premeščanju), pomoč v gospodinjstvu (priprava hrane, čiščenje), spremstvo in pomoč pri izobraževanju in delu. Osebna asistenca uporabnikom omogoča, da živijo v lastnem domu in se udeležujejo aktivnosti, ki se jih brez osebne asistence sicer ne bi mogli. Osebno asistenco smo v večjem delu izvajali z zaposlenimi delavci, manjši del pa z zunanjimi sodelavci.

Leto 2023 se je nadaljevalo z velikim pomanjkanjem kadra, saj je delo vse manj konkurenčno podobnim zaposlitvam v javnem sektorju na področju sociale. MDDSZ kljub vsem opozorilom večine izvajalcev osebne asistence višine cene storitve ure za storitve osebne asistence še vedno ni uskladilo s splošno rastjo stroškov in plačami osebnih asistentov, čeprav zakon nalaga, da mora država kriti stroške izvajanja osebne asistence. Model izvajanja osebne asistence, kot ga poznamo sedaj, vsaj za najtežje invalide ni več finančno vzdržen, zato je nujno, da država zagotovi dodatna sredstva, sicer bodo brez osebne asistence ostali ravno tisti, ki jo najbolj potrebujejo in ki jim je bila v osnovi sploh namenjena. Zato smo tudi v letu 2023 v sodelovanju z drugimi invalidskimi organizacijami in izvajalci osebne asistence podali več skupnih predlogov za spremembe.

DELOVANJE

ZPS je polnopravna članica **Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS)**. Član ZPS je tudi predstavnik NSIOS v Evropskem invalidskem forumu. Naša strokovna vodja osebne asistencije je bila tudi članica in vodja Delovne skupine za osebno asistenco pri NSIOS. Delovno skupino sestavljajo predstavniki različnih invalidskih organizacij, ki izvajajo osebno asistenco. Delovna skupina je obravnavala aktualno problematiko na področju osebne asistencije in podala skupne predloge k osnutku novega Zakona o osebni asistenci, ki ga je pripravilo ministrstvo. Pri usklajevanju med člani delovne skupine ter oblikovanju in strokovni pripravi predlogov in pripomb je s pravno pomočjo pomagala tudi strokovna služba Zveze.

Predsednik ZPS Danijel Kastelic je bil član **Skupščine Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije**, kjer je zastopal interese in pravice zavarovancev, predvsem pa je skrbel, da se pravice invalidov niso zmanjševale. Danijel Kastelic je v začetku leta 2023 v Državnem svetu RS postal **predsednik Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide**.

Predstavniki ZPS so se med 31. 5. in 3. 6. 2023 udeležili skupščine in **letnega kongresa Evropske zveze paraplegikov** z naslovom »Keep wheeling«. Na konferenci so bili predstavljeni strokovni prispevki o osebni asistenci – kako je urejena v različnih državah, trendi in novosti na področju dostopnega turizma, klimatske spremembe, različne raziskave na področju poškodbe hrbtenjače in druge teme.

17. 4. 2023 smo beležili **dan slovenskih paraplegikov in tetraplegikov**, in sicer 54. obletnico organiziranega delovanja, odkar je bila uradno ustanovljena organizacija slovenskih paraplegikov in tetraplegikov. Ob obletnici smo imeli 6. redno sejo skupščine, temu pa je sledil tradicionalni strokovni program »Izzivi paraplegije«, v sklopu katerega je naš skupni projekt Vključen svet predstavila koordinatorka projekta Alenka Vidic Praprotnik. Zaključili smo s strokovnim pogovorom z Danielo Truden, ki je predstavila PVR System – terapijo za transdermalno aplikacijo CO2. Dan paraplegikov je popestrila pevka Anika Horvat.

Posvet in predstavitev projekta Vključen svet v Državnem svetu RS, 10. 3. 2023
Foto: arhiv ZPS

Predstavniki ZPS so se na vabilo Predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar, predsednice Državnega zbora mag. Urške Klakočar Zupančič in predsednika vlade dr. Roberta Goloba udeležili tradicionalnega sprejema za invalidske organizacije, ki je potekal 4. 12. 2023 ob **dnevu invalidov**.

Zveza je v letu 2023 v okviru **certifikata kakovosti SiQ – Standard kakovosti NVO** uspešno prestala zunanjo certifikacijsko presojo. Presoja je lani zajela področje vodstva in vodenja.

ZAGOVORNIŠKE DEJAVNOSTI

Tudi v letu 2023 smo se redno vključevali v postopke sprejemanja predpisov in politik, ki vplivajo na položaj paraplegikov, tetraplegikov in drugih invalidov ali podajali lastne pobude in predloge za izboljšanje njihovega položaja. Predloge in pobude smo posredovali neposredno odločevalcem (npr. ministrstvom ali Državnemu zboru), v določenih primerih pa tudi Nacionalnemu svetu invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS) ali Državnemu svetu, ki sta jih nato posredovala dalje.

Predloge in pobude smo podali glede naslednjih predpisov in politik:

- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (aktivno smo bili vključeni v spremembe zakona, ki so nastale na podlagi našega predloga sprememb zakona iz 2022, in sicer, da se delovnim invalidom pravičnejše odmeri starostna pokojnina – brez upoštevanja nadomestila za invalidnost, ki povzroča nižanje pokojnine, če invalid dela dalj časa). Zakon je bil po več kot dveh letih prizadevanj le sprejet.
- Zakon o osebni asistenci (ministrstvo smo praktično vse leto pozivali in dajali predloge, da vzpostavi normalne pogoje za izvajanje osebne asistenc, da zagotovi zadostna sredstva za dostojna plačila osebnim asistentom in likvidnostna sredstva za izplačilo regresa za letni dopust; podali smo tudi obsežne predloge k osnutku novega zakona v javni razpravi, kjer smo nasprotovali zaostritvi kriterijev za dodelitev osebne asistenc, katerih edini namen je manjša poraba javnih sredstev na račun invalidov, ter odvzemu dodatka za pomoč in postrežbo in uvajanju nepotrebnih administrativnih ovir). Zakon zaenkrat ni šel v nadaljnji postopek.
- Zakon o izenačevanju možnosti invalidov (predlagali smo, da se v okviru ukrepov izenačevanja možnosti invalidov financirajo nakupi električnega pogonskega kolesa za invalidski voziček kot tehničnega pripomočka za gibalno ovirane).
- Javni razpisi Sklada za podnebne spremembe (predlagali smo, da se v okviru spodbujanja mobilnosti na javnih razpisih sklada po vzoru subvencij za električna kolesa zagotovijo tudi subvencije za električna pogonska kolesa za invalidske vozičke).
- Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (predlagali smo, da se akumulator za delovanje medicinskega pripomočka, kot je npr. invalidski voziček na el. pogon, šteje kot potrošni material in je tako njegova menjava del vzdrževanja, ki naj se krije iz obveznega zdravstvenega zavarovanja).
- Sklep o zdravstvenih stanjih in drugih pogojih za upravičenost do medicinskih pripomočkov iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (predlagali smo spremembo pogojev za pridobitev el. pogona za voziček, tako da bi ta imel tudi preventivno funkcijo in da torej ne bi bil odobren »še« ko pride do hujših okvar zdravja).
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 (vladi smo prek Državnega sveta predlagali, naj opusti namero o varčevalnem ukrepu, po katerem se v 2024 določeni socialni transferji, kot so dodatek za pomoč in postrežbo, invalidnina ali otroški dodatek ne bi uskladili z inflacijo). V postopku v Državnem zboru so nato poslanci izglasovali, da se transferji uskladijo z inflacijo.
- Gradbeni zakon (predlagali smo, naj obveznost univerzalne gradnje, to je gradnje dostopnih objektov za vse ljudi ne glede na njihovo invalidnost velja tudi za večstanovanjske stavbe z več kot tremi stanovanji (sedaj velja za stavbe z vsaj desetimi stanovanji) in za gostinske stavbe za kratkotrajno nastanitev z več kot tremi nastanitvenimi enotami (sedaj velja za stavbe z vsaj deset nastanitvenimi enotami). Ministrstvo je predlogu nasprotovalo.

- Zakon o prevozi v cestnem prometu (podali smo pobudo, da naj bodo tudi zaposleni invalidi in samozaposleni invalidi upravičeni do brezplačnega medkrajevnega linijskega prevoza potnikov v notranjem cestnem in železniškem prometu, kot to velja za brezposelne invalide; predlagali smo tudi jasno zakonsko obveznost, da mora prevoznik zagotoviti prevoz osebi na invalidskem vozičku, ne da se temu lahko izogne z izgovorom, da za to nima zmožnosti).
- Zakon o invalidnini za telesno okvaro (sodelovali smo v delovni skupini pri NSIOS, ki je pripravila osnutek zakona, po katerem bi invalidnina za telesno okvaro pripadala vsem, ne glede na to, ali je oseba vključena v obvezno invalidsko zavarovanje in ne glede na čas nastanka telesne okvare).

Invalidom, ki delajo krajši delovni čas in hkrati prejemajo nadomestilo za invalidnost, smo uspeli zagotoviti pravičnejše in višje pokojnine.

Decembra 2023 je Državni zbor le sprejel spremembe Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2N), ki se nanašajo na obračun pokojnine za delovne invalide in za kar smo si prizadevali več kot dve leti in pol. **Spremembe prinašajo pravičnejše in višje pokojnine za delovne invalide, ki delajo krajši delovni čas in hkrati prejemajo nadomestilo za invalidnost.** Do sedaj je veljalo, da se pokojnina invalidu odmeri od plače in od nadomestila za invalidnost, pri čemer se je že nadomestilo odmerilo od plače in je torej prišlo do dvakratnega znižanja. Po novem se nadomestilo ne upošteva več; upošteva se samo plača, ki se preračuna na polni delovni čas. Primer: če delovni invalid dela štiri ure in prejema 1.000 EUR plače in 500 EUR nadomestila, se pokojnina ne odmeri več kot je veljalo do sedaj od 1.500 EUR (1.000 EUR + 500 EUR), temveč od 2.000 EUR (2 x 1.000 EUR).

Precej truda je bilo vložena v to, da se **v 2024 lahko izvede skupinska obnovitvena rehabilitacija**, ki je za mnoge naše člane izjemnega pomena. Državni zbor je namreč z interventnim zakonom ponovno odložil začetek uveljavitve obnovitvene rehabilitacije kot pravice iz obveznega zavarovanja. Kljub temu je Ministrstvo za zdravje v 2024 zagotovilo, da se rehabilitacija izvede (vsaj) na podlagi javnega razpisa, kot v 2023.

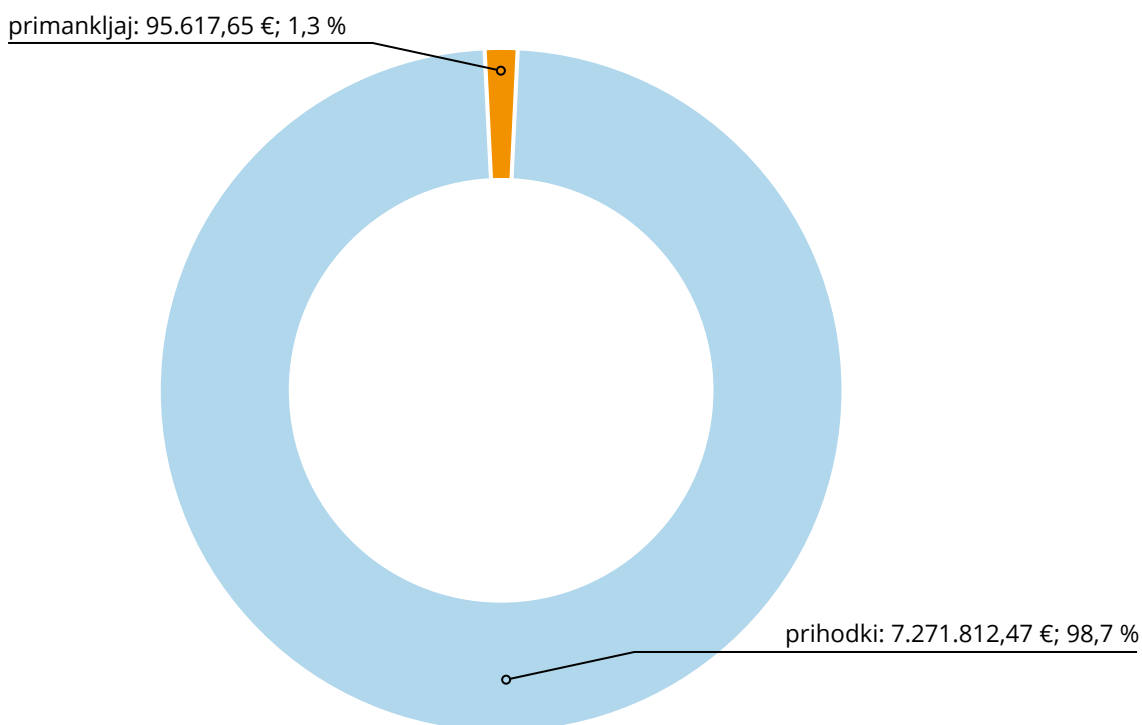
Sprejem ob mednarodnem dnevu invalidov, 4. 12. 2023
Foto: arhiv ZPS

FINANČNO POSLOVANJE

SKUPNI PRIHODKI IN ODHODKI

Prihodki ZPS so v letu 2023 po revidiranih podatkih znašali 7.271.812,47 evrov, odhodki pa 7.367.430,12 evrov. ZPS je tako imela primanjkljaj sredstev, ki znaša 95.617,65 evrov. Večji del primanjkljaja (65.288,30 evrov) je nastal pri dejavnosti osebne asistencije, saj cena ure storitve, ki jo plačuje ministrstvo, ni sledila povišanju splošnih stroškov in povišanju plač, drugi del (30.329,35 evrov) pa pri posebnih socialnih programih.

Skupni prihodki in primanjkljaj

PRIHODKI PO PROGRAMIH IN DEJAVNOSTIH

Največji delež prihodkov (5.421.071,08 evrov) je ZPS pridobila od MDDSZ iz naslova opravljanja dejavnosti osebne asistencije in od Ministrstva za zdravje (700.779,60 evrov) za izvedbo obnovitvene rehabilitacije, ki je sicer del širšega socialnega programa ZPS.

Prihodki za izvedbo dejavnosti osebne asistencije so sicer znašali 5.930.095,27 evrov, prihodki za izvedbo šestih posebnih socialnih programov (rehabilitacija, šport, kultura, bivalne enote, odpravljanje grajenih ovir, osebna asistencija do 30 ur) in delovanja pa 1.341.717,20 evrov.

ODHODKI PO PROGRAMIH IN DEJAVNOSTIH

FINANCER AKTIVNOST	FIHO	DRŽAVNI PRORAČUN	ZZZS	DRUGI ODHODKI	SKUPAJ v LETU 2023 v EUR
POSEBNI SOCIALNI PROGRAMI	v EUR	v EUR	v EUR	v EUR	SKUPAJ POSEBNI SOCIALNI PROGRAMI
OBNOVITVENA IN SOCIALNA REHABILITACIJA	81.981,69	700.779,60	0	14.584,99	797.346,28
OSEBNA ASISTENCA DO 30 UR	11.916,63	0	0	761,98	12.678,61
PRILAGAJANJE GRAJENEGA OKOLJA IN KOMPENZIRANJE INVALIDNOSTI	19.276,12	0	0	1.284,26	20.560,38
IZOBRAŽEVALNA IN KULTURNA DEJAVNOST	29.922,32	843,22	0	29.127,07	59.049,39
ŠPORT IN REKREACIJA	30.690,12	0	0	87.296,35	118.829,69
SOCIALNA VKLJUČENOST	105.491,73	0	0	79.910,63	185.402,36
SKUPAJ POSEBNI SOCIALNI PROGRAMI	279.278,61	701.622,82	0	212.965,28	1.193.866,71
DELOVANJE					SKUPAJ DELOVANJE
OPERATIVNI ODHODKI	33.316,90	00	0	31.368,59	64.685,49
OSEBNI PREJEMKI	25.098,15	0	0	5.908,75	31.006,90
UPRAVLJANJE TER ORGANIZACIJSKE IN STROKOVNE DEJAVNOSTI	45.453,66	0	0	37.033,79	82.487,45
SKUPAJ DELOVANJE	103.868,71	0	0	74.311,13	178.179,84
DEJAVNOST OSEBNA ASISTENCA	0	0	0	0	0
IZVAJANJE STORITEV	0	5.421.071,08	0	574.312,49	5.995.383,57
SKUPAJ FINANCER V LETU 2023 v EUR	383.147,32	6.122.693,90	0	861.588,90	7.367.430,12

GLAVNA TVEGANJA

1. Finančni zlom Loterije in posledična ukinitve fundacije FIHO (ali velik upad loterijskih sredstev)

Zaradi takšnih posledic bi bili prisiljeni ukiniti tri programe, ki so 100-odstotno financirani iz sredstev FIHO in drugih virov zanje ni, verjetno jih na krajši rok tudi ne bi mogli zagotoviti: Prilaganje grajenega okolja, Izobraževalna in kulturna dejavnost ter Šport paraplegikov (z izjemo regionalne lige). Iz poslovnih razlogov bi bili prisiljeni odpovedati zaposlitve in pogodbe zunanjim sodelavcem. Ker se iz teh virov krije tudi večina splošnih stroškov za delovanje, bi morali za približno 70 % zmanjšati obseg celotnega poslovanja, kar pomeni tudi prekinitev vseh mandatnih pogodb članom organov, referentom in zaposlenim.

Program Prilaganje grajenega okolja bi lahko še naprej zagotavljal plačilo delavcem, če bi se svetovalne storitve zaračunavale posameznikom in drugim institucijam, a je vprašanje, če bi bilo to tržno vzdržno. Izobraževalne, kulturne in športne dejavnosti bi bile neposredno v domeni vsakega posameznega člana.

2. Zagotavljanje kadrov in sredstev za izvajanje osebne asistencije po Zakonu o osebni asistenci

Glede na to, da izvajanje osebne asistencije temelji na zagotavljanju obveznosti po Mednarodni konvenciji o pravicah invalidov in da izvajanje osebne asistencije po Zakonu o osebni asistenci predstavlja pomemben dosežek za samostojno življenje slovenskih invalidov, predvidevamo, da grobih posegov v obstoječi sistem ne bo. Glede na dosedanje izkušnje in vse višji obseg sredstev, ki jih mora za izvajanje zagotoviti država, pa pričakujemo, da bo MDDSZ nadaljevalo z dodatnimi ukrepi glede zniževanja stroškov in omejevanja upravičenih stroškov.

Zveza je za izvajanje dejavnosti osebne asistencije za leto 2021 s strani financerja MDDSZ prejela poziv za vračilo sredstev v višini 296.911,15 EUR (izplačila dodatkov osebnim asistentom in rezervacije za neizkoriščen dopust v skladu s takrat veljavnim Pravilnikom o izvajanju osebne asistencije). Poslovodstvo Zveze je zahtevek zavrnilo kot neutemeljen in MDDSZ sporočilo, da je bil način izračuna in priznavanja upravičenih stroškov za poslovno leto 2021 pravilen in skladen s takrat veljavnimi predpisi, ki so urejali financiranje osebne asistencije. V 4. členu Zakona o osebni asistenci je tudi jasno zapisano, da je naloga države zagotavljanje sredstev za financiranje postopka za uveljavljanje pravice do osebne asistencije in izvajanje osebne asistencije. Ob tem je Zveza tudi obvestila MDDSZ, da ima do njega še odprte terjatve zaradi nezagotovitve zadostnih sredstev za izvajanje dejavnosti osebne asistencije za leto 2022.

V letu 2023 pa je postalo največje tveganje preizkušena urna postavka, ki jo predpiše pristojni minister. Pogajalska skupina ministrstva, ki je bila izbrana po neznanem ključu, ni opravila svoje naloge. Naša organizacija, ki je bila ena izmed prvih, ki je postavljala sistem osebne asistencije in je bila v strokovni komisiji pri pisanju zakona, ni sodelovala pri pogajanjih, čeprav imamo dvajsetletne izkušnje, predvsem pa usposobljen strokovni kader, ki bi lahko s svojim analitičnim pristopom pariral uslužbencem ministrstva. Vseskozi smo proaktivni, vendar se ministrstvo na naše predloge in rešitve ne odziva. Zaradi velike inflacije, dviga minimalne plače, potnih stroškov in malice obstoječa urna postavka več ne pokriva poslovanja dejavnosti.

Za večje izvajalce, kot je ZPS, je trenutno največje tveganje pomanjkanje kadra, zaradi česar upravičencem do osebne asistencije ne moremo zagotavljati storitev v potrebnem obsegu. Imamo veliko najzahtevnejših uporabnikov, ki potrebujejo veliko zahtevne asistencije (predihavanje, intermitentna kateeterizacija ipd.) preko 120 ur tedensko. Asistenti pa iščejo zaposlitve pri manj zahtevnih uporabnikih, zato tukaj nastaja velik deficit pri ustreznem kadru.

Prvi dve tveganji (upad loterijskih sredstev, nezadostna sredstva za izvajanje dejavnosti, obveznost plačila obveznosti Doma paraplegikov, d.o.o.) bi lahko v prvem obdobju konsolidiranja pomenili, da ogromno paraplegikov, tetraplegikov in drugih uporabnikov ostane brez ustreznih programov ali storitev. Potrebno bi bilo pripraviti načrt prestrukturiranja na programskem in kadrovskem področju. Trenutno razpoložljive vire in materialne stroške bi bilo treba zmanjšati za približno 70 %. Takoj bi

bilo treba očistiti nepremičninski in premičninski fond, da bi lahko premostili primanjkljaje in tako vsaj delno sofinancirali programe, ki predstavljajo osnovo za kakovostna življenja članov in uporabnikov. Če to ne bi bilo uspešno, bi poslovodstvo predlagalo bolj radikalne rešitve: po vsej verjetnosti poiskati strateškega partnerja s podobno usmeritvijo dela, oddajo objektov ali dela objektov v najem, v najslabšem primeru pa njegovo odprodajo in poplačilo upnikov.

3. Poroštvo, dano povezani družbi Dom paraplegikov, d. o. o.

ZPS je 100-odstotni lastnik družbe Dom paraplegikov, d. o. o., ki ima kreditne obveznosti, za izpolnitev katerih jamči kot solidarni porok tudi ZPS. Pred odobritvijo soglasja za najem kredita in soglasja za solidarno poroštvo smo kot odgovorni lastniki v sodelovanju z zunanjo institucijo pripravili temeljito analizo v naslednji treh segmentih:

1. finančna analiza stanja podjetja Dom paraplegikov, d. o. o.,
2. finančna ocena investicije,
3. analiza prejetih bančnih ponudb za dolgoročno financiranje investicije.

Če pride do pesimističnega scenarija, predvidenega tudi v poslovnem načrtu, da Dom paraplegikov, d. o. o. redno ne plačuje obrokov kredita, bi morala to obveznost prevzeti ZPS. ZPS bi v tem primeru kot edini družbenik prek Nadzornega sveta od poslovodstva zahtevala takojšnje sprejetje ustreznih rešitev, kot sta prestrukturiranje, z bankami bi šli v pogovore za reprogramiranje kredita in v končni fazi tudi v javno zasebno partnerstvo ali v preoblikovanje družbe, kjer bi sodeloval potencialni strateški partner s svojim vložkom in posledično sorazmernim lastništvom.

4. Upravljanje s kadri in poslovanje

Zaradi velikega števila zaposlenih in zaradi različnih dejavnosti in vse večje potrebe po koordinaciji med njimi Zveza potrebuje osebo, ki bo dnevno koordinirala delovne aktivnosti in se bo aktivno ukvarjala z morebitnimi težavami takoj, ko te nastanejo. Hkrati bo ta oseba imela celovit pregled nad vsemi aktivnostmi in zaposlenimi, zato bo lažje organizirala delo in koordinirala zaposlene, da bo delo potekalo kar se da optimalno. Obseg dela z zaposlenimi in njihovo vodenje je namreč že preobsežno, da bi to lahko opravljal predsednik ZPS sam, saj mora ta istočasno skrbeti še za upravljanje, se vključevati v vse zakonodajne postopke in skrbeti za odnose z društvi. Predsednik je v letu 2022 že pričel z uvajanjem zaposlene delavke, da opravlja omenjena dela z zaposlenimi in organizira drugo redno delo, ki je povezano s poslovanjem.

Zveza paraplegikov Slovenije
Danijel KASTELIC
P R E D S E D N I K

ZVEZA PARAPLEGIKOV SLOVENIJE
ŠTIHOVA 14

LJUBLJANA

MATIČNA ŠTEVILKA: 5195411
DAVČNA ŠTEVILKA: 96624116

POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM ZA LETO 2023

Ljubljana, 20. 03. 2024

POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM ZA LETO 2023

Računovodski izkazi so izdelani v skladu s splošnimi SRS 2016 in z upoštevanjem specifik slovenskega računovodskega standarda 33, ki obravnava računovodske rešitve v društvih in invalidskih organizacijah ter v skladu s pravilnikom o računovodstvu Zveze paraplegikov Slovenije.

Bilanca stanja je izdelana v skladu s SRS 20
Izkaz poslovnega izida je izdelan v skladu s SRS 21

Pri sestavljanju računovodskih izkazov so bile upoštevane temeljne računovodske predpostavke:

- nastanek poslovnega dogodka,
- časovna neomejenost delovanja.

Kakovostne značilnosti računovodskih izkazov in s tem celotnega računovodstva so:

- razumljivost,
- ustreznost,
- zanesljivost in
- primerljivost.

Za vrednotenje postavk v letnih računovodskih izkazih so upoštevana naslednja splošna pravila:

- metode vrednotenja se brez utemeljenih razlogov ne spreminjajo iz leta v leto,
- odhodki in prihodki so upoštevani na glede na plačilo,
- postavke sredstev in obveznosti do virov sredstev so vrednotene posamično,
- vse računovodske postavke, ki so izražene v tuji valuti, so na dan bilance stanja preračunane po srednjem tečaju Banke Slovenije,
- začetna bilanca stanja se ujema s končno bilanco stanja prejšnjega poslovnega leta.

Pojasnila k postavkam računovodskih izkazov se nanašajo na leto 2023, če ni v besedilu drugače navedeno.

RAČUNOVODSKE USMERITVE V LETU 2023 – OBLIKOVANJE KRATKOROČNE REZERVACIJE ZA NEIZKORIŠČEN DOPUST

Zveza je v predhodnem letu oblikovala kratkoročno rezervacijo za neizkoriščen dopust zaposlenih na podlagi evidence zaposlenih in njihovih dni oz. ur neizkoriščenega dopusta, preračunano z vrednostjo urno postavko zaposlenega, to računovodsko usmeritev je nadaljevala tudi v letu 2023.

Zveza je glede na višino letnih prihodkov v skladu z Zakonom o revidiranju zavezana revidiranju računovodskih izkazov. Na podlagi pogodbe o revidiranju je bila opravljena revizija računovodskih izkazov in poslovnega poročila s strani družbe za revizijo, podjetniško svetovanje in razvoj Ripro, d.o.o., iz Velenja.

Revizija je potekala v poslovnih prostorih Zveze v dveh delih. V mesecu oktobru 2023 je potekala revizija za obdobje poslovanja januar–avgust 2023, drugi del revidiranja in zaključek revizije pa je potekal v mesecu marcu 2024.

POJASNILA POMEMBNEJŠIH POSTAVK BILANCE STANJA

1. NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

V EUR

Postavka	Neopredmetena dolgoročna sredstva	Dolgoročne aktivne časovne razmejitve
Nabavna oziroma poštena vrednost		
Stanje 1. 1. 2023	6.178	2.196
Povečanja		1.255
Zmanjšanja		664
Stanje 31. 12. 2023	6.178	2.787
Popravek vrednosti		
Stanje 1. 1. 2023	4.302	
Zmanjšanje		
Amortizacija	258	
Stanje 31. 12. 2023	4.560	
Neodpisana vrednost		
Stanje 1. 1. 2023	1.876	2.196
Stanje 31. 12. 2023	1.618	2.787

Zveza neopredmetena dolgoročna sredstva ob nabavi ovrednoti po nabavni vrednosti, ki jo sestavljajo nakupna cena ter stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno za usposobitev neopredmetenega dolgoročnega sredstva za uporabo. Med neopredmetenimi dolgoročnimi sredstvi zveza vodi računalniški program za vodenje članstva Zveze in drugo programsko opremo.

Dolgoročne aktivne časovne razmejitve izkazujejo rezervni sklad upravljalca družbe Reyan, d.o.o., za pokritje bodočih stroškov iz oblikovanega rezervnega sklada.

2. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

V EUR

Postavka	Zemljišče	Zgradbe	Druge naprave in oprema	Pravice do uporabe sredstev – najemi	Skupaj
Nabavna vrednost					
Stanje 1. 1. 2023	19.153	1.577.570	312.998	413.175	2.322.896
Povečanja		21.707	44.250	0	65.957
Zmanjšanja		0	0	0	0
Stanje 31. 12. 2023	19.153	1.599.277	357.248	413.175	2.388.853
Popravek vrednosti					
Stanje 1. 1. 2023		432.982	260.366	48.322	741.670
Zmanjšanje			0	0	0
Amortizacija		48.082	29.295	12.521	89.898
Stanje 31. 12. 2023		481.064	289.661	60.843	831.568
Neodpisana vrednost					
Stanje 1. 1. 2023	19.153	1.144.588	52.632	364.853	1.581.226
Stanje 31. 12. 2023	19.153	1.118.213	67.587	352.332	1.557.285

Zveza opredmetena osnovna sredstva ob nabavi ovrednoti po nabavni vrednosti, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne dajatve ter stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno za usposobitev osnovnega sredstva za uporabo.

Večja vlaganja v osnovna sredstva v letu 2023 predstavljajo investicija v objekt Semič (21.707 EUR), nakup aparata CO2 (42.700 EUR), nakup opreme – hladilnik, pečica (800 EUR), nakup računalnika (750 EUR).

Zveza je s 1. 1. 2019 začela uporabljati spremembe SRS 1, ki se nanašajo na spremenjeno računovodsko obravnavanje najemnin pri najemnikih. V skladu s spremenjenim SRS 1 za najeme je Zveza pravico do uporabe sredstev merila v znesku, ki je enak obveznosti iz najemne pogodbe in dobo trajanja pogodbe, ter uporabila enotno diskontno mero za najeme v vrednosti 2,39 % na dan 1. 1. 2023. Pravico do uporabe sredstev iz najema je amortizirala in pripoznala kot strošek amortizacije, stroške obresti, ki se nanašajo na najeme, pa je izkazan med dohodki iz financiranja.

Na dan 31. 12. 2023 ni bilo izkazanih obveznosti za opredmetena osnovna sredstva.

Zveza amortizira osnovna sredstva z metodo enakomernega časovnega amortiziranja.

Amortizacijske stopnje so:

- zgradbe 3 %,
- oprema, vozila in mehanizacija 20 %,
- računalniška, strojna in programska oprema 50 %,
- neopredmetena sredstva 10 % in 50 %.

Zveza je s 1. 1. 2007 ukinila sklad osnovnih sredstev ter za znesek neodpisane nabavne vrednosti teh sredstev izkazala dolgoročne pasivne časovne razmejitev. Te so se na dan 31. 12. 2023 zmanjšale za obračunano amortizacijo teh sredstev v znesku (24.454 EUR).

V letu 2023 so se za namensko prejete donacije za nakup osnovnih sredstev oblikovale dolgoročne pasivne časovne razmejitev v znesku 37.501 EUR.

Dolgoročne pasivne časovne razmejitev, oblikovane iz naslova namensko prejetih donacij za nakup osnovnih sredstev, so se v letu 2023 zmanjšale za obračunano amortizacijo na dan 31. 12. 2023 v vrednosti 36.879 EUR.

Zveza je v letu 2023 opravila popis osnovnih sredstev. Popisna komisija je na podlagi poročila pripravila seznam osnovnih sredstev za odpis oz. izločitev iz registra osnovnih sredstev. Vsa osnovna sredstva so prosta vseh bremen.

3. DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE

V EUR

Postavka	Delnice in deleži	Dolgoročna dana posojila – Dom paraplegikov
Stanje 1. 1. 2023	5.217.283	543.889
Povečanja	0	8.278
Zmanjšanje	0	
Stanje 31. 12. 2023	5.217.283	552.168

Dolgoročne finančne naložbe predstavljajo 100 % lastniški delež v družbo Dom paraplegikov, d.o.o.

V pogodbi o ustanovitvi Doma paraplegikov, d.o.o. je v 8. členu pogodbe določeno, da po predhodnem sklepu lahko edini družbenik vplača naknadna vplačila. V letu 2023 je povečanje posojila iz obračuna obresti za leto 2023 v vrednosti 8.278 EUR.

Na postavki dolgoročna dana posojila Dom paraplegikov, d.o.o. je izkazana vrednost dolgoročnega posojila. V skladu s sklenjeno posojilno pogodbo z Dom paraplegikov, d.o.o. z dne 23. 4. 2010 je odložen rok vračila posojila do pričetka delovanja celotnega objekta.

4. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE

V EUR	2023	2022
1. Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	434	2.772
2. Popravek vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev	0	960
3. Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini	130	0
4. Kratkoročni predujmi - drugi	0	0
5. Kratkoročne terjatve za obresti	0	0
6. Druge kratkoročne terjatve	503.472	659.331
SKUPAJ	504.036	661.143

Izkazane kratkoročne terjatve niso zavarovane z nobenim finančnim instrumentom. Popravke vrednosti terjatev Zveza oblikuje posamično, na podlagi domnev, da terjatev ne bo poravnana ali ne bo v celoti poravnana. Na koncu poslovnega leta 2023 je Zveza na podlagi potrjenih IOP do kupcev in drugih uskladila stanje terjatev.

Postavka druge kratkoročne terjatve predstavljajo terjatve do MDDSZ (426.066 EUR), terjatve do Ministrstva za zdravje RS (19.900 EUR), terjatve za refundacijo invalidnin (3.262 EUR), terjatve za refundacijo bolezni (28.693 EUR), terjatve do fizičnih oseb iz naslova bivalne enote (2.872 EUR), terjatve do fizičnih oseb iz naslova doplačil za program osebna asistenca (17.842 EUR), terjatve za prispevke invalidov nad kvoto (1.530 EUR), terjatve do sklada RS za zaposlovanje invalidov (1.444 EUR), terjatve za prisp. PIZ za zaposlenca nad 60 let (1.137 EUR), terjatve do FURS – dohodnina (139 EUR), terjatve do FIHO (531 EUR), druge terjatve (56 EUR).

Druge kratkoročne terjatve po zapadlosti:

nezapadle	501.616 €
zapadle nad 30 dni	1.061 €
zapadle nad 60 dni	391 €
zapadle nad 90 dni	661 €
zapadle nad 180 dni	307 €
zapadle nad 365 dni	0 €

Vse navedene druge kratkoročne terjatve so nezapadle, razen terjatve do fizičnih oseb iz naslova bivalne enote, ki so zapadle v vrednosti 808 EUR in terjatve do fizičnih oseb iz naslova doplačil programa osebna asistenca, ki so zapadle v vrednosti 300 EUR. Vse poslovne terjatve so nezavarovane.

5. KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE

V EUR	2023	2022
1. Kratkoročni depoziti v bankah in drugih finančnih organizacijah	29.753	29.753
2. Kratkoročno posojilo	0	0
SKUPAJ	29.753	29.753

Zveza izkazuje prosto razpoložljiva denarna sredstva pri banki, kot kratkoročni depozit.

6 DENARNA SREDSTVA

V EUR	2023	2022
1. Denarna sredstva na računih	17.445	66.127
SKUPAJ	17.445	66.127

7. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

V EUR	1.1.2023	Povečanje	Zmanjšanje	31.12.2023
Kratkoročno odlož. stroški	591	680	591	680

Kot odloženi stroški oz. odhodki so zneski stroškov, ki bodo v naslednjem obračunskem obdobju vplivali na poslovni izid, nanaša se na odložene stroške za zavarovalne premije.

8. DRUŠTVENI SKLAD

V EUR	Presežek prihodkov 2022	Dom Paraplegikov ustanovni kapital	Dom paraplegikov Sklad za določene namene
Stanje 1. 1. 2023	880.956	4.118.678	744.751
Povečanje	0	0	0
Zmanjšanje	95.618	0	0
Stanje 31. 12. 2023	785.338	4.118.678	744.751

Društveni sklad zajema v Zvezi nerazporejeni presežek prihodkov iz preteklih let. V poslovnem letu 2023 se je sklad zmanjšal za ugotovljeni poslovni izid poslovanja, to je presežek odhodkov nad prihodki v vrednosti 95.618 EUR.

Postavki Dom paraplegikov, d.o.o. – Ustanovni kapital (4.118.678 EUR) in postavka Dom Paraplegikov, d.o.o. – Sklad za določene namene (744.751 EUR) sta se oblikovali v prejšnjih letih, v letu 2023 na teh postavkah ni sprememb.

9. DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

V EUR	2023
1. Prejete donacije za nakup OS (FIHO)	
- stanje 1. 1. 2023	95.252
- oblikovane v letu 2023	21.608
- poraba v letu 2023	4.610
- stanje na dan 31. 12. 2023	112.250
2. Prejete donacije za nakup OS (Sklad RS za zap. inv.)	
- stanje 1. 1. 2023	2.125
- oblikovanje v letu 2022	0
- poraba v letu 2022	157
- stanje 31. 12. 2022	1.968
3. Prejete donacije za nakup OS (odstop. prisp. inval. nad kvoto)	
- stanje 1. 1. 2023	29.203
- oblikovanje v letu 2023	0
- poraba v letu 2023	1.666
- stanje 31. 12. 2023	27.537
4. Prejete donacije za nakup OS (MDDSZ)	
- stanje 1. 1. 2023	530.252
- oblikovane v letu 2023	0
- poraba v letu 2023	27.568
- stanje 31. 12. 2023	502.684
5. Prejete donacije za nakup OS Govejk	
- stanje 1. 1. 2023	15.952
- oblikovanje v letu 2023	0
- poraba v letu 2023	244
- stanje 31. 12. 2023	15.708
6. Prejete donacije za nakup OS čebelnjak	
- stanje 1. 1. 2023	7.240
- oblikovanje v letu 2023	0
- poraba v letu 2023	251
- stanje 31. 12. 2023	6.989
7. Prejete donacije za nakup aparata CO2	
- stanje 1. 1. 2023	0
- oblikovane v letu 2023	15.893
- poraba v letu 2023	2.384
- stanje na dan 31. 12. 2023	13.509
8. Druge dolgoročne časovne razmejitev(bivši sklad OS)	
- stanje 1. 1. 2023	445.797
- oblikovanje v letu 2023	0
- poraba v letu 2023	24.454
- stanje na dan 31. 12. 2023	421.343
9. Druge dolgoročne časovne razmejitev (sklad za inv. OS)	
- stanje 1. 1. 2023	1.629
-oblikovanje v letu 2023	0
- stanje na dan 31. 12. 2023	1.629
10. Dolgoročne pasivne časovne razmejitev (prisp. piz. inv. nad kvoto)	
- stanje 1. 1. 2023	0
- oblikovane v letu 2023	19.149
- poraba v letu 2023	19.149
- stanje 31. 12. 2023	0
SKUPAJ	1.103.617

Zveza je za prejete donacije za nakup osnovnih sredstev v letu 2023 oblikovala dolgoročne pasivne časovne razmejitev, ki jih je črpala za pokrivanje amortizacijskih stroškov teh sredstev.

Zveza je s 1. 1. 2007 ukinila sklad osnovnih sredstev ter za znesek neodpisane nabavne vrednosti teh sredstev izkazala dolgoročne pasivne časovne razmejitev. V letu 2023 so se druge dolgoročne pasivne časovne razmejitev-bivši sklad OS zmanjšale za obračunano amortizacijo teh sredstev (24.454 eur).

10. DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI IZ NAJEMA

V EUR	2023	2022
Dolgoročni dolgovi iz finančnega najema 1. 1.	369.472	378.664
Povečanje	0	0
Zmanjšanje	9.384	8.946
Stanje na dan 31. 12.	360.088	369.472

Postavka izkazuje vrednost dolgoročnih obveznosti iz najema vzpostavljeni v letu 2019 na osnovi najemninih iz najemnih pogodb in dobo trajanja najema, ter uporabila predpisano diskontno stopnjo za najeme (2,39 %) v letu 2023. Zmanjšanje se nanaša na tisti del obveznosti, ki je zapadel v plačilo v letu 2022 in za tisti del, ki zapade v plačilo v letu 2024 (9.384 EUR).

11. KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI

V EUR	2023	2022
Kratkoročne finančne obveznosti	0	0
Kratkoročne finančne obveznosti - najemi	9.384	9.163
SKUPAJ	9.384	9.163

Kratkoročne finančne obveznosti izkazujejo obveznosti iz naslova najemov, ki zapadejo v plačilo v letu 2024 v vrednosti (9.384 EUR).

12. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI

V EUR	2023	2022
1. Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev		
1.1 v državi	60.344	189.970
1.2 v tujini	311	31
2. Kratkoročni predujmi in varščine	2.750	2.150
2. Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	451.495	441.045
3. Obveznosti do državnih in drugih institucij	9.393	11.339
4. Druge kratkoročne obveznosti	21.332	16.006
SKUPAJ	545.625	660.541

Kratkoročne obveznosti se ob začetku pripoznanja ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku. Izkazane obveznosti do dobaviteljev so usklajene z potrjenimi IOP na dan 31. 12. 2023. Vse obveznosti do dobaviteljev zapadejo v roku 30 dni.

Kratkoročne obveznosti do zaposlencev se nanašajo na plačo december 2023, ki se izplača v začetku januarja 2024.

Zveza je v letu 2023 prejela poziv s strani MDDSZ za vračilo sredstev iz leta 2021 na programu OA v višini 296.911,15 EUR. Te obveznosti v računovodskih izkazih 2023 Zveze niso izkazane. Poslovodstvo Zveze paraplegikov Slovenije načinu izračuna in priznavanja upravičenih stroškov za poslovno leto 2021 nasprotuje ter se je na izkazano obveznost pritožilo.

Kratkoročne obveznosti do državnih in drugih institucij se nanašajo na plačilo davkov od podjemnih pogodb.

Druge kratkoročne obveznosti se nanašajo na obveznosti za neto podjemne pogodbe (11.285 EUR), obveznosti iz naslova namensko zbranih donacij (6.800 EUR), obveznosti iz naslova pomoč invalidom (796 EUR), druge kratkoročne obveznosti (2.451 EUR).

13. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

V EUR	2023	2022
1. Vnaprej vračunani stroški oziroma odhodki	6.271	6.271
2. Vnaprej vračunani stroški za neizplačan dopust	209.302	181.195
3. Kratkoročno odloženi prihodki	0	5.608
SKUPAJ	215.573	193.074

Kratkoročne pasivne časovne razmejitve pri Zvezi zajemajo računovodsko usmeritev, ki se je začela uporabljati v letu 2020 in se nadaljuje v letu 2023, to je vnaprej vračunane stroške dela iz naslova neizplačanega dopusta v vrednosti 209.302 EUR ter vnaprej vračunane stroške za revizijo računovodskih izkazov za leto 2023 v vrednosti 6.271 EUR, na podlagi sklenjene pogodbe o revidiranju v vrednosti 8.662 EUR, drugih stroškov revizorja v letu 2023 ni bilo.

POJASNILA POMEMBNEJŠIH POSTAVK IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

PRIHODKI

1. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE

V EUR	2023	2022
1. Čisti prihodki od prodaje	44.531	18.120
SKUPAJ	44.531	18.120

Čisti prihodki od prodaje zajemajo prihodke od pridobitne dejavnosti na podlagi izdanih računov kupcem in na podlagi drugih listin, ki izkazujejo gospodarsko korist v obračunskem obdobju povezano s povečanjem sredstev.

2. DRUGI POSLOVNI PRIHODKI

V EUR	2023	2022
2. Drugi poslovni prihodki	7.196.945	6.864.015
SKUPAJ	7.196.945	6.864.015

Prihodki se merijo na podlagi povečanja (prejetih) denarnih sredstev (dotacije prejete od FIHO, državnega proračuna in drugih javnih institucij, vplačane donacije pravnih in fizičnih oseb, vplačane članarine in prostovoljni prispevki članov, ostali prihodki).

Drugi poslovni prihodki zajemajo prihodke od nepridobitne dejavnosti in se merijo na podlagi povečanja (prejetih) denarnih sredstev in so iz naslova dotacij FIHO (383.147 EUR), dotacij iz proračunskih in drugih javnih sredstev (6.484.559 EUR), donacij pravnih in fizičnih oseb (69.576 EUR), prispevkov uporabnikov posebnih socialnih programov (258.703 EUR) in drugi poslovni prihodki (960 EUR).

3. FINANČNI PRIHODKI

V EUR	2023	2022
3. Finančni prihodki		
3.1. Finančni prihodki iz posojil	8.278	8.278
3.2. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	3	12
SKUPAJ	8.281	8.290

Finančni prihodki so prejeta denarna sredstva iz naslova obresti, povezana z denarnimi sredstvi na vpogled na računih društva pri bankah in iz naslova kratkoročnih depozitov v banki in iz naslova dolgoročnega posojila (8.278 EUR). Priznajo se v obračunskem obdobju, na katerega se nanašajo.

4. DRUGI PRIHODKI

V EUR	2023	2022
4. Drugi prihodki		
4.1. Drugi prihodki	22.054	8.702
SKUPAJ	22.054	8.702

Postavko drugi prihodki so iz naslova odškodnin (3.533 EUR), drugi prihodki (18.521 EUR).

POSLOVNI IN DRUGI ODHODKI

1. STROŠKI PORABLJENEGA MATERIALA

V EUR	2023	2022
Postavko predstavljajo stroški:		
Drugi stroški materiala – pot. material	4.554	9.600
Pisarniški material in strokovna literatura	5.237	8.998
Energija	24.081	28.336
Nadomestni deli in drobni inventar	7.635	13.524
SKUPAJ	41.507	60.458

2. STROŠKI STORITEV

V EUR	2023	2022
Postavko predstavljajo stroški:		
Vzdrževanje	23.848	23.222
Najemnine	12.973	13.473
Potni stroški članom in fizičnim osebam v zvezi z dejavnostjo Zveze	14.581	17.032
Storitve fizičnih oseb	410.205	444.427
Intelektualne storitve	48.848	51.268
Storitve oblikovanja, tiska	21.727	28.761
Bančne storitve in zavarovalne premije	23.767	22.424
Storitve za ohranjanje zdravja, zdravstva, terapij	706.830	759.437
Druge storitve	364.030	313.403
SKUPAJ	1.626.809	1.673.447

Stroški materiala in storitev se razvrščajo po vrstah in v skladu s splošnimi SRS 2016 in SRS 33. Stroški materiala in storitev se priznavajo na podlagi listin, ki dokazujejo upravičenost nastalega stroška v obračunskem obdobju. Na podlagi začetka izvajanja programa osebne asistencije s 1. 1. 2019 na podlagi Zakona o osebni asistenci so stroški storitev fizičnih oseb visoki, gre za storitve na podlagi podjemnih pogodb, ki so sklenjene s fizičnimi osebami, ki opravljajo delo osebne asistencije.

Pod postavko druge storitve so knjižene hotelske storitve-program (31.643 EUR), storitve telekoma, mobilnega, SiOLa, komunikacije (8.161 EUR), storitve upravljanja (14.629 EUR), storitve zdravilišč-kopalne karte (43.609 EUR), stroški storitev izvajanja osebne asistencije s. p. (127.183 EUR), stroški storitev izobraževanja (16.878 EUR), storitve študentskega servisa (22.677 EUR), druge storitve (99.250 EUR).

3. STROŠKI DELA

V EUR	2023	2022
Postavko predstavljajo stroški:		
Plače	4.053.604	3.793.628
Plače – vračunani stroški za neplačan dopust	24.209	25.384
Stroški pokojninskih zavarovanj	362.279	339.266
Stroški drugih socialnih zavarovanj	305.348	286.167
Stroški pokojninskih in drugih socialnih zavarovanj-vračunan neizkoriščen dopust	0	0
Drugi stroški dela (regres, prevoz, prehrana, premija PDPZ)	796.982	689.538
SKUPAJ	5.542.422	5.133.983

Stroški dela so plače, nadomestila plač, ki bremenijo Zvezo, dajatve, prejemki in povračila, ki pripadajo zaposlencem na podlagi delovnega razmerja, ter dajatve, ki se obračunavajo od naštetih prejemkov in bremenijo Zvezo. Znesek stroškov dela se ugotovi v skladu s predpisi in kolektivno pogodbo za zdravstvo in socialno varstvo in notranjimi akti, ki se nanašajo na prejemke iz delovnega razmerja. Stroški dela se pripoznajo v obračunskem obdobju, na katerega se nanašajo. V poslovnem letu 2020 je Zveza vračunala stroške plač in prispevke za pokojninsko in druga socialna zavarovanja iz naslova neizkoriščenega dopusta kot novo računovodsko usmeritev, iz tega naslova se tudi v letu 2023 izkazuje ta postavka v skupni vrednosti 28.107 EUR. V poslovnem letu 2023 je bilo povprečno zaposlenih 214 zaposlencev, od tega iz naslova osebne asistencije 210 zaposlencev in na programih 4 zaposlenci.

4. ODPISI VREDNOSTI

V EUR	2023	2022
Amortizacija	65.701	59.323
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri kratkoročnih sredstvih	0	960
SKUPAJ	65.701	60.283

Postavka amortizacije predstavlja amortizacijo opredmetenih osnovnih sredstev, za katero vrednost se zmanjšajo dolgoročne pasivne časovne razmejitev oblikovane iz prejetih donacij za nakup OS (od 1. 1. 2007) na eni strani in na drugi strani se za isto vrednost pripoznajo prihodki. Znesek tako obračunane amortizacije v letu 2023 znaša 36.880 EUR, amortizacija za osnovna sredstva, nabavljena iz lastnih sredstev, pa bremenijo poslovanje zveze za leto 2023 v vrednosti 16.301 EUR, in obračunana amortizacija od osnovnih sredstev iz naslova finančnega najema – najemi stanovanj v vrednosti 12.520 EUR, ki bremenijo lastna sredstva zveze. Obračunana amortizacija za osnovna sredstva, ki so bila nabavljena pred letom 2007, zmanjšuje bivši sklad OS (izkazan med dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami) v vrednosti 24.454 EUR.

5. DRUGI POSLOVNI ODHODKI

V EUR	2023	2022
Odhodki za tehnične pripomočke članom	37.910	30.835
Cestnine, parkirnina	0	0
Odhodki za prehrano po programih	803	566
Povračila stroškov društvom	0	0
Povračila stroškov Domu paraplegikov, d.o.o	0	0
Drugi odhodki	37.584	33.949
SKUPAJ	76.297	65.350

Drugi odhodki so postavke, ki so navedene in drugi odhodki, ki zajemajo razne neobičajne postavke. V ugotovljenih zneskih se pripoznajo v obračunskem obdobju, na katerega se nanašajo. Pripoznajo se tudi v obračunskem obdobju ugotovljeni drugi odhodki iz prejšnjih let. Drugi odhodki iz dejavnosti so postavke odhodek za članarine doma in v tujini (9.129 EUR), odhodki za donacije drugim pravnim osebam (2.500 EUR), odhodki za avtomobile (890 EUR), drugi odhodki iz dejavnosti (25.065 EUR).

6. FINANČNI ODHODKI

V EUR	2023	2022
Finančni odhodki:		
Finančni odhodki iz oslavitve in odpisov finančnih naložb	0	0
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	0	0
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	1.484	7
Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti-najemi	8.949	9.166
SKUPAJ	10.433	9.173

7. DRUGI ODHODKI

V EUR	2023	2022
Donacije društvom	4.260	4.320
SKUPAJ	4.260	4.320

Postavka izkazuje določena nakazila društvom (brez njihovih računov).

PROMET IN SALDI S POVEZANIMI OSEBAMI

V EUR

Dom paraplegikov, d.o.o.	Stanje 1. 1. 2023	Promet	Stanje 31. 12. 2023
Naložba v Dom paraplegikov-ustanovni kapital	4.118.678	0	4.118.678
Naložba v Dom paraplegikov-naknadna plačila	1.098.605	0	1.098.605
Dolgoročno dano posojilo	446.326	0	446.326
Dolgoročno dano posojilo-obresti	97.563	8.278	105.841
Izdani računi	0	0	0
Prejeti računi	0	399.548	0

IZVENBILANČNE POSTAVKE

Izven bilančne postavke v vrednosti 1.000.000,00 EUR se nanašajo na dano poročstvo povezani družbi Dom paraplegikov, d.o.o., za primer neizpolnjevanja obveznosti po kreditni pogodbi.

OBRAČUN DAVKA OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB

V obračunu davka od dohodkov pravnih oseb za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 je izkazana davčna izguba. Zveza je v obračunu davka od dohodka pravnih oseb za obdobje 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 kot pridobitne prihodke zajela prihodke na analitičnih kontih 7600, 7680, 7681, 76894, 768940, 768941, 768943, 7690 in konte skupine 77,78. Na podlagi ugotovljenega deleža prihodkov od pridobitne dejavnosti (4,76 %) od vseh prihodkov in od tega sorazmernega dela stroškov od pridobitne dejavnosti je ugotovljena davčna izguba v vrednosti 4.735 EUR, ki se je zmanjšala za sorazmerni nepriznani del odhodkov v zvezi z reprezentanco v vrednosti 27, tako da je dejanska davčna izguba 4.708 EUR.

OBSEG PRIDOBITNE DEJAVNOSTI

V EUR

	2023	2022
1. Prihodki od dejavnosti:	315.619	287.161
a. dotacije od Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v RS	0	0
b. dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev	0	0
c. dotacije iz drugih fundacij, skladov in ustanov	0	0
č. donacije drugih pravnih in fizičnih oseb	0	0
d. prispevki uporabnikov posebnih socialnih programov	0	0
e. članarine in prispevki članov	0	0
f. prihodki od prodaje proizvodov in storitev	44.531	18.120
g. prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala	0	0
h. ostali prihodki od dejavnosti	271.088	269.041
2. Donosi od dejavnosti	315.619	287.161
3. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	0	0
4. Stroški porabljenega materiala	(1.976)	(2.666)
5. Stroški storitev	(77.436)	(73.799)
6. Stroški dela	(263.818)	(226.409)
7. Odpisi vrednosti	(3.127)	(2.658)
8. Drugi poslovni odhodki	(3.632)	(2.882)
9. Skupaj odhodki iz dejavnosti	(349.989)	(308.414)
10. Finančni prihodki	8.281	8.290
11. Finančni odhodki	(497)	(405)
12. Drugi prihodki	22.054	8.702
13. Drugi odhodki	(203)	(191)
14. Davek od dohodkov	0	0
15. Presežek prihodkov	0	0
16. Presežek odhodkov	0	0
17. Kritje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj	0	0

Društvo opredeljuje pridobitno in nepridobitno dejavnost glede na določbe Pravilnika o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti (Ur. l. RS 109/07). Posredne stroške, ki se nanašajo na pridobitno dejavnost, se razvršča na pridobitno dejavnost z upoštevanjem razmerja med prihodki, doseženimi z opravljanjem posamezne dejavnosti v obračunskem obdobju.

DOGODKI PO DATUMU IZDELAVE BILANCE STANJA

Po datumu bilance stanja ni bilo dogodkov, zaradi katerih bi bilo potrebno popraviti računovodske izkaze ali njih dogodke posebej razkriti.

Ljubljana: 20. 3. 2024

Pojasnila pripravil:
Računovodske storitve Perme
Cvetka Perme, s. p.

Predsednik Zveze:
Danijel KASTELIC

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

RIPRO

Družba za revizijo, podjetniško svetovanje in razvoj d.o.o.

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Zastopstvu, upravnemu odboru in skupščini ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE

Mnenje

Revidirali smo priložene računovodske izkaze ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE s sedežem Štihova ulica 14, Ljubljana, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31.12.2023, izkaz poslovnega izida skupaj s prilogo, ki prikazuje obseg pridobitne dejavnosti za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije. Po našem mnenju so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih resničen in pošten prikaz finančnega stanja ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE na dan 31.12.2023 ter njenega poslovnega izida za tedaj končano leto v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja (MSR). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo poslovno poročilo, ki je sestavni del letnega poročila ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE, vendar ne vključujejo računovodskih izkazov in našega revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila. V povezavi z opravljeno revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembno napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja družbe in njenega okolja, ki smo ga pridobil imed revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Odgovornost poslovodstva in pristojnih za upravljanje za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake. Poslovodstvo je pri pripravi računovodskih izkazov odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkrije začetke, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenja, razen če namerava poslovodstvo podjetje likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo. Nadzorni odbor je odgovoren za nadzor nad pripravo računovodskih izkazov in za potrditev revidiranega letnega poročila.

RIPRO, Družba za revidiranje, podjetniško svetovanje in razvoj, d.o.o. Velenje. Družba je vpisana v register pri Okrožnem sodišču v Celju pod št. 1/01249/00 z dne 21/3/1990 in pri Slovenskem inštitutu za revizijo pod št. RD-A-38.

Stran 1 od 2

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu s pravili revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe, lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov. Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;
- opravimo postopke preverjanja in razumevanja notranjih kontrol, pomembnih za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenja o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev. Pristojne za upravljanje med drugim obveščamo načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Poudarjene zadeve

Bralce računovodskih izkazov opozarjamo na potencialno obveznost Zveze paraplegikov Slovenije iz naslova vračila sredstev izvajanja programa »Osebna asistenca«. Kot navedeno v poglavju 12 pojasnil k računovodskim izkazom za leto 2023, je Zveza za izvajanje programa Osebna asistenca za leto 2021 prejela s strani financerja MDDSZ poziv za vračilo sredstev v višini 296.911,15 EUR. Posloводство Zveze paraplegikov Slovenije načinu izračuna in priznavanja upravičenih stroškov za poslovno leto 2021 nasprotuje, ter se je na izkazano obveznost pritožilo. Računovodski izkazi za leto 2023 ne izkazujejo te potencialne obveznosti in zanjo niso prilagojeni. Naše mnenje v povezavi s poudarjeno zadevo ni prilagojeno.

Druge poročevalske obveznosti v skladu s 26. členom Zakona o družtvih

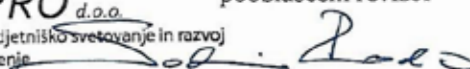
Poslovno poročilo je skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi in zahtevami Zakona o družtvih. Vodenje poslovnih knjig in sestava letnega poročila za poslovno leto 2023 sta skladna s Slovenskim računovodskim standardom za društva (SRS 33) ter omogočajo ocenjevanje, da so bila sredstva uporabljena za uresničevanje namena in ciljev ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE, opredeljene v njenem statutu.

Revizijska družba:
RIPRO d.o.o.
Efenkova 61, Velenje

Velenje, dne 12.4.2024

Rado Sodin
pooblaščen revizor

RIPRO d.o.o.
Družba za revizijo, podjetniško svetovanje in razvoj
Efenkova 61, 3320 Velenje

POROČILO NADZORNEGA ODBORA

ZVEZA PARAPLEGIKOV
SLOVENIJE

POROČILO NADZORNEGA ODBORA

Skupščini Zveze paraplegikov Slovenije za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2023

Nadzorni odbor Zveze paraplegikov Slovenije je pregledal revidirano Letno poročilo Zveze za obdobje od 01.01. do 31.12.2023, ki ga je predstavil predsednik ZPS Dane Kastelic, obravnaval in seznanil se je tudi s Poročilom neodvisnega revizorja, v katerem pooblaščenca revizijska družba RIPRO, d. o. o. podaja svoje mnenje.

Pooblaščen revizor Rado Sodin v mnenju ugotavlja:

»Revidirali smo priložene računovodske izkaze ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE s sedežem Štiхова ulica 14, Ljubljana ki vključujejo bilanco stanja na dan 31.12.2023, izkaz poslovnega izida skupaj s priloženo, ki prikazuje obseg pridobitne dejavnosti za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije. Po našem mnenju so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih resnični in pošten prikaz finančnega stanja ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE na dan 31.12.2023 ter njenega poslovnega izida za tedaj končano leto v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi.«

Podlaga za mnenje

»Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja (MSR). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku **Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov**. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.«

Druge poročevalske obveznosti v skladu s 26. členom Zakona o društvih:

Poslovno poročilo je skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi in zahtevami Zakona o društvih. Vodenje poslovnih knjig in sestava letnega poročila za poslovno leto 2023 sta skladna s Slovenskim računovodskim standardom za društva (SRS 33) ter omogočajo ocenjevanje, da so bila sredstva uporabljena za uresničevanje namena in ciljev ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE, opredeljene v njenem statutu.

Nadzorni odbor ugotavlja, da so bila sredstva uporabljena za uresničevanje namenov in ciljev, opredeljenih v Statutu in v skladu s poslovno strategijo Zveze paraplegikov Slovenije. Zato je na svoji 13. seji dne 10.05.2024 sprejel naslednji sklep:

Nadzorni odbor potrjuje revidirano Letno poročilo Zveze paraplegikov Slovenije za obdobje od 01.01. do 31.12.2023 in ugotavlja, da je bilo omenjeno poslovno obdobje vsebinsko uspešno, delo Zveze pa je potekalo v okvirih sprejetega Poslovnega načrta in v skladu s poslovno strategijo Zveze, zato Nadzorni odbor Zveze paraplegikov Slovenije Skupščini predlaga, da potrdi revidirano Letno poročilo Zveze paraplegikov Slovenije za leto 2023.

Ljubljana, 10. maj 2024

Janez HUDEJ
PREDSEDNIK

Programi in dejavnosti sfinancirane s strani države in evropskega denarja

STANDARD
KAKOVOSTI
SIQ NVO-018

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

www.zveza-paraplegikov.si